

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

PREVENCE KRIMINALITY V PLNI

Autor práce: Dominika Steiningerová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

**Vedoucí práce: Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M,
DSc.**

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Dominika Steiningerová, DiS.

Studijní program: Veřejná správa

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: **Prevence kriminality v Plzni**

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: **Crime Prevention in Pilsen**

Katedra: Katedra managementu veřejné správy

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů):

Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M, DSc.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2024

Cílem bakalářské práce je zhodnotit současný stav prevence kriminality ve městě Plzni, identifikovat klíčové problémy a slabá místa v systému preventivních opatření a na základě získaných poznatků navrhnout konkrétní doporučení pro zvýšení efektivity prevence kriminality v dané lokalitě.

Student: Dominika Steiningerová, DiS.	5.1.2025	
Vedoucí práce: Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M, DSc.	5.1.2025	

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	27.1.2025	
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	27.1.2025	
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	27.1.2025	

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

Dominika Steiningerová, DiS.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M, DSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

STEININGEROVÁ, D. *Prevence kriminality v Plzni*: bakalářská práce. Příbram: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 66 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M, DSc.

Klíčová slova: kriminalita, prevence kriminality, obecní policie, Policie ČR, statutární město

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku prevence kriminality ve statutárním městě Plzeň. Cílem práce je zhodnotit současný stav preventivních opatření a programů, identifikovat klíčové problémy a slabá místa stávajícího systému prevence a následně navrhnout konkrétní doporučení ke zvýšení jeho efektivity. Teoretická část vymezuje pojem kriminality a prevence kriminality, věnuje se vývoji systému prevence v České republice, legislativnímu rámci i typům prevence. Praktická část práce je založena na dotazníkovém šetření mezi obyvateli Plzně, jehož cílem je zjistit míru informovanosti veřejnosti o preventivních aktivitách, vnímání bezpečnosti a úroveň spolupráce jednotlivých subjektů. Pozornost je věnována zejména mravnostní, násilné a majetkové trestné činnosti, které jsou rovněž hlavním předmětem preventivních opatření města. Výsledkem práce je návrh doporučení zaměřený zejména na zvýšení informovanosti mezi městskou policií, státní policií a dalšími subjekty prevence.

ABSTRACT

STEININGEROVÁ, D. *Crime prevention in Pilsen*: bachelor thesis. Příbram: University of European and Regional Studies, 2025, 66 pp. Supervisor: Dr. h. c. doc. JUDr. Miroslav Felcan, Ph.D., LL.M, DSc.

Key words: crime, crime prevention, municipal police, Police of the Czech Republic, statutory town

This bachelor's thesis focuses on the issue of crime prevention in the city of Pilsen. The aim of the thesis is to evaluate the current state of preventive measures and programs, identify key problems and weaknesses in the existing prevention system, and subsequently propose specific recommendations for increasing its effectiveness. The theoretical part defines the concept of crime and crime prevention, describes the development of the prevention system in the Czech Republic, the legislative framework, and the main types of prevention. The practical part is based on a questionnaire survey conducted among the residents of Pilsen, aiming to assess public awareness of prevention activities, perceptions of safety, and the level of cooperation among prevention actors. Special attention is paid to moral, violent, and property crime, which are also the main focus of the city's preventive measures. The thesis concludes with recommendations focused on improving public awareness and strengthening cooperation between the municipal police, the state police, and other prevention stakeholders.

OBSAH

Úvod	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	10
2 Teoretická východiska prevence kriminality	11
2.1 Charakteristika prevence kriminality	11
2.2 Vývoj systému prevence kriminality v České republice	12
2.3 Statistické zdroje pro analýzu kriminality a plánování prevence	13
2.4 Legislativní rámec prevence kriminality	14
2.4.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	14
2.4.2 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii	15
2.4.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)	17
2.5 Spolupráce	18
2.5.1 Spolupráce s obecní policii	18
2.5.2 Spolupráce s Policií ČR	19
2.6 Typy prevence kriminality	19
2.6.1 Přímá a nepřímá prevence.....	20
2.6.1 Primární prevence	20
2.6.2 Sekundární prevence.....	20
2.6.3 Terciární prevence	21
2.6.4 Sociální prevence.....	21
2.6.5 Situační prevence.....	22

2.6.6	Viktimologická prevence	23
3	Realizace prevence kriminality v Plzni	25
3.1	Současná preventivní opatření, programy a projekty v Plzni	25
3.2	Vybrané typy kriminality v Plzni a jejich vývoj	28
3.2.1	Mravnostní trestná činnosti	28
3.2.2	Násilná trestná činnost	30
3.2.3	Majetková trestná činnosti	31
4	Výzkum formou dotazníkového šetření	34
4.1	Cíl dotazníkového šetření	34
4.2	Popis tvorby dotazníku a metoda sběru dat	34
4.3	Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	35
5	Analýza zjištěných problémů a slabých míst prevence kriminality	50
5.1	Interpretace výsledků	50
5.2	Identifikace hlavních problémových oblastí	51
6	Návrhy a doporučení pro zlepšení prevence kriminality v Plzni	53
6.1	Opatření vyplývající z výsledků výzkumu	53
6.2	Možnosti zlepšení spolupráce a informovanosti	54
	Závěr	56
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam tabulek a grafů	61
	Seznam příloh	63
	Přílohy	64

ÚVOD

Problematika kriminality a její prevence představuje jednu z klíčových oblastí veřejné správy, která přímo ovlivňuje kvalitu života obyvatel. V moderní společnosti už nelze chápat bezpečnost výhradně jako úkol státních složek, ale jako výsledek spolupráce. V tomto kontextu hraje důležitou roli nejen stát prostřednictvím Policie České republiky, ale také jednotlivé obce, které mají možnost aktivně se zapojovat do prevence kriminality prostřednictvím vlastních nástrojů a opatření. Obce se totiž podílejí na zajištění bezpečnosti především prostřednictvím obecní policie, komunitní spolupráce, preventivních programů a koncepčního plánování.

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit aktuální stav prevence kriminality ve statutárním městě Plzni, identifikovat její klíčové problémy a slabá místa, a navrhnout možná opatření pro zvýšení efektivity tohoto systému.

Tato bakalářská práce je rozdělena do teoretické a praktické části. V první řadě jsou vymezeny pojmy kriminality a prevence kriminality, vývoj kriminality v České republice, legislativní rámec, formy prevence kriminality a spolupráce obce mezi obecní policií a Policií ČR. Následně je pozornost věnována preventivním opatřením města Plzně a statistickému vývoji kriminality. Dále se práce zaměřuje především na tři typy trestné činnosti, jimž statutární město Plzeň v rámci svých strategických dokumentů věnuje největší pozornost, a to na majetkovou, násilnou a mravnostní.

Praktická část je založena na anonymním dotazníkovém šetření mezi obyvateli Plzně, které zjišťovalo, jak občané vnímají bezpečnost ve svém okolí, jaké mají přehled o preventivních aktivitách a jako hodnotí činnost celkovou činnost statutárního města Plzeň. Na základě získaných dat byla provedena interpretace výsledků a identifikována slabá místa, na která navazují konkrétní návrhy a doporučení.

Téma prevence kriminality je velmi aktuální a jeho význam roste zejména v kontextu zvyšujících se nároků na kvalitu života obyvatel ve městech. Výsledky této práce mohou sloužit jako podklad pro další rozvoj preventivních strategií ve městě Plzni a přispět tak k vytváření bezpečnějšího a soudržnějšího městského prostředí.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zhodnotit současný stav prevence kriminality ve statutárním městě Plzeň, identifikovat klíčové problémy a slabá místa v systému preventivních opatření a na základě získaných poznatků navrhnout konkrétní doporučení pro zvýšení efektivity prevence kriminality v dané lokalitě.

Tato bakalářská práce je zpracována jako teoreticko-empirická studie. Teoretická část vychází z odborné literatury, legislativních právních předpisů vztahujících se k prevenci kriminality, zejména zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, dále strategických dokumentů jako je Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028 a Akčních plánů prevence kriminality města Plzně na roky 2024 a 2025. Dále je práce zaměřena na vývoji prevence kriminality v České republice, druhy typů prevence kriminality a spolupráce obce (města) s obecní policií a státní policií.

Praktická část práce využívá kvalitativní i kvantitativní přístup. Zahrnuje rozbor statistických údajů o vývoji kriminality v Plzni se zaměřením na vybrané typy trestné činnosti (majetkovou, násilnou a mravnostní). Dále je proveden kvantitativní výzkum prostřednictvím anonymního dotazníkové šetření mezi obyvateli statutárního města Plzeň, které mapuje jejich informovanost, vnímání bezpečnosti a postoje k preventivním opatřením. Výsledky šetření byly zpracovány pomocí deskriptivní statistiky a prezentovány formou grafů s komentářem. Získané poznatky posloužily k doplnění zjištění a k návrhu doporučení pro zefektivnění preventivních opatření.

Součástí práce jsou identifikována slabá místa systému prevence pomocí získaných dat z dotazníkového šetření a strategických dokumentů, a následně jsou sestaveny návrhy a doporučení ke zlepšení.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PREVENCE KRIMINALITY

Tato kapitola poskytuje teoretický rámec pro pochopení prevence kriminality jak z hlediska kriminologie, tak z pohledu veřejné správy, a to především ve vztahu k činnosti Policie České republiky a obecní (městské) policie. Dále tato kapitola definuje základní přístupy, formy a typy preventivních opatření, kterou budou v dalších částech práce rozebrány konkrétně ve vztahu statutárního města Plzeň.

2.1 Charakteristika prevence kriminality

Kriminologie se tradičně zaměřuje na zkoumání možností, jak kriminalitě předcházet a jak ji ovlivnit. Tento proces se označuje jako kontrola kriminality a zahrnuje zejména snahu o snižování kvantity kriminality, tedy jejího výskytu, a zároveň o snižování kvality kriminality, tedy omezování závažnějších forem trestné činnosti, jako je násilná, mravnostní či majetková.¹

Pojem kontrola kriminality tak lépe vystihuje rovnováhu mezi dvěma hlavními strategiemi, a to represí a prevencí. Represe je orientovaná na řešení již vzniklé kriminality, zatímco prevence kriminality se soustředí na ovlivňování faktorů, které ke kriminalitě vedou. Prevence zahrnuje souhrn opatření, jejichž cílem je minimalizovat působení kriminogenních vlivů, omezit příležitosti k páčání trestné činnosti, ovlivnit potenciální pachatele a zároveň posílit schopnost potenciálních obětí se trestné činnosti vyhnout.²

Zásadním cílem preventivního přístupu je působit tak, aby jednotlivec „*nechtěl být asociál a věděl, proč to nechce*“ – tedy aby rozuměl hodnotám, které jsou pro společnost žádoucí, a dokázal identifikovat chování, kterému je třeba se vyhnout.³

Prevence kriminality je relativně mladším přístupem, který se profiluje jako soubor specifických opatření mimo oblast trestního práva, často zpracovaných v podobě

¹ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 151 s.

² GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 151 s.

³ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 151 s.

strategií., koncepcí a programů prevence. Vzhledem k rozmanitosti příčin trestné činnosti se prevence snaží reagovat diferencovanými prostředky. Současná odborná literatura rozlišuje prevenci kriminality podle obsahu zaměření – na pachatele, oběti nebo kriminogenní situace a podle míry intervence.⁴

2.2 Vývoj systému prevence kriminality v České republice

Po druhé světové válce se v západní a severní Evropě i ve Spojených státech začala prevence kriminality prosazovat jako jeden ze zásadních nástrojů pro kontrolu trestné činnosti. Naopak v zemích bývalého východního bloku, ovládaných komunistickou ideologií, byla prevence zpočátku považována za nepotřebnou – převládala teze, že tzv. beztřídní společnosti kriminalita přirozeně zanikne. V důsledku toho se zde nevyvíjela kriminologie jako samostatná vědecká disciplína. Realita však ukázala opak, a tak se země bývalého východního bloku zaměřily spíše na represivní kontrolu prostřednictvím silných policejních složek a vysoké míry státního dohledu nad občany.⁵

Po změně režimu v roce 1989 došlo k prudkému nárůstu kriminality, mimo jiné v důsledku ztráty autority represivních složek, rychlé transformace ekonomiky a vzniku nových příležitostí k nelegálnímu obohacení. V návaznosti na tyto změny byla v roce 1994 zřízena mezipříslušná platforma – Republikový výbor pro prevenci kriminality, jakožto hlavní koordinační orgán vlády v oblasti. Tento výbor se i dnes podílí na tvorbě a implementaci národní strategie prevence kriminality.⁶

Prevence kriminality v České republice se realizuje na třech úrovních, a to na celostátní, krajské a místní. Na úrovni státu je cílem koordinace politiky prevence mezi jednotlivými ministerstvy a jinými úředními správními úřady, stejně jako podpora výzkumu prostřednictvím institucí typu Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. Krajské úřady pak zajišťují implementaci národní strategie v rámci jednotlivých regionů a koordinují činnost tzv. krajských manažerů prevence kriminality. Stěžejní roli však plní místní (lokální) úroveň, kde dochází ke konkrétní realizaci preventivních opatření

⁴ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 152 s.

⁵ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 288 s.

⁶ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 288-289 s.

v návaznosti na specifické potřeby dané komunity. Klíčovými aktéry zde jsou obce, obecní policie, místní organizace, školy, nestátní neziskové organizace i samotní občané.⁷

Významnou úlohu v oblasti prevence sehrává Policie ČR, která v současnosti zabezpečuje odbornou přípravu a vzdělávání v oblasti prevence kriminality, podílí se na tvorbě preventivních projektů a komunikuje s veřejností. Přijetím zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byly preventivní činnosti zařazeny mezi její hlavní úkoly, což znamenalo významný legislativní posun oproti předchozí právní úpravě. Dřívější právní úprava o Policii ČR (zákon č. 283/1991 Sb.) vymezovala roli policie v oblasti prevence kriminality poměrně obecně a vágně. Preventivní činnost byla zmiňována spíše okrajově. Konkrétně šlo o zmocnění upozorňovat veřejné orgány, právnické a fyzické osoby na skutečnosti, jež by mohly vést k ohrožení nebo porušení veřejného pořádku, případně k ohrožení bezpečnosti osob a majetku (§ 47 odst. 3 zákona č. 283/1991 Sb.).⁸

Přestože byl systém prevence kriminality postupně rozvinut a institucionalizován, neexistuje dosud v České republice samostatný zákon o prevenci kriminality. Přijetí takového zákona je považováno za klíčový úkol do budoucna.⁹

2.3 Statistické zdroje pro analýzu kriminality a plánování prevence

Základní přehled o rozsahu a struktuře kriminality v České republice poskytují policejní statistiky, které zahrnují údaje o registrovaných trestných činech i pachatelích. Tyto dva typy údajů je nutné odlišovat – jeden pachatel může spáchat více trestných činů, a naopak jeden trestný čin může být spáchán více pachateli. Statistika sleduje především kriminalitu obecnou (násilnou, majetkovou, mravnostní a ostatní), hospodářskou, vojenské trestné činy a kriminalitu zbylou. Dále poskytuje informace o místě činu, objasněnosti, vlivu alkoholu či drog, použité zbraně a výši způsobené škody. U pachatelů sleduje věk, pohlaví, státní příslušnost a recidivu.¹⁰

V posledních letech je dostupný také projekt *Mapy kriminality.cz*, který policejní data zpřístupňuje ve formě map a tabulek. Kromě policejních statistik jsou důležitým zdrojem informací justiční statistiky, které sestavuje Ministerstvo spravedlnosti a které se

⁷ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 289-290 s.

⁸ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 290 s.

⁹ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 290 s.

¹⁰ TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 77 s.

týkají osob stíhaných, obžalovaných a odsouzených. Oba systémy tedy policejní i justiční nejsou metodiky propojené, neboť zachycují odlišné fáze trestního řízení. Kriminologové dále využívají statistiky Vězeňské služby, Probační a mediační služby, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví.¹¹

Komplexní pohled na kriminalitu poskytuje každoroční Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, kterou vydává Ministerstvo vnitra. Tato zpráva kombinuje data z různých státních institucí a poskytuje přehled o stavu trestné činnosti a přijatých opatřeních. Významným je také výstup trendů kriminality, který publikuje Institut pro kriminologii a sociální prevenci a který doplňuje statistiky o odborný komentář.¹²

2.4 Legislativní rámec prevence kriminality

2.4.1 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Policie České republiky představuje jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který je zřízen státem a působí na celém území republiky. Označení „ozbrojený“ v právní úpravě zdůrazňuje, že policie má oprávnění použít zbraň, ovšem výhradně za podmínek stanoveným zákonem o Polici ČR. Jedná se tedy o krajní prostředek výkonu její činnosti.¹³

Policie je organizačně jednotná – i přes existenci krajských ředitelství zůstává zachováno centrální řízení a hierarchická struktura. Tato jednotnost je zakotvena ve služebněprávních vztazích, přičemž krajská ředitelství disponují pouze omezenou ekonomickou samostatností, která slouží především pro zefektivnění hospodaření.¹⁴

V ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky jsou vymezeny úkoly tohoto bezpečnostního sboru ve třech hlavních oblastech. První oblastí je ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku. Policie ČR se v rámci této činnosti zaměřuje na zajištění základních hodnot demokratického právního státu, jako je ochrana

¹¹ TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 77 s.

¹² TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 78 s.

¹³ MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 39.

¹⁴ MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 40 s.

života, zdraví, svobody a majetku obyvatel. S ohledem na různorodost chráněných zájmů spolupracuje Policie ČR s dalšími složkami bezpečnostního systému státu, jako jsou ozbrojené síly, záchranné sbory a další bezpečnostní sbory.¹⁵

Druhou oblastí působnosti je prevence trestné činnosti a plnění úkolů podle trestního řádu. Policie ČR v této souvislosti provádí opatření zaměřená na odhalování a potírání kriminality, jakož i na její předcházení. Preventivní opatření mají za cíl působit na příčiny a podmínky trestné činnosti a tím snižovat její výskyt. Tato oblast zahrnuje i specifické činnosti v rámci trestního řízení, jako je prověřování a vyšetřování trestných činů.¹⁶

Třetí oblastí je plnění dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, které jsou Policii ČR svěřeny zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie či mezinárodními smlouvami. Jde o široce pojatou oblast, v níž Policie ČR vystupuje jako orgán odpovědný za zajištění úkolů, pro něž právní řád nenalezá jiného vhodného adresáta. Součástí je zejména ochrana demokratických principů, jako je dělba moci, právní stát, svobodné volby, základní práva a svobody jednotlivce, svoboda projevu, právo na spravedlivý proces a další nezbytné náležitosti, které tvoří základ demokratického právního státu.¹⁷

2.4.2 Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Obecní policie (městská) je představována jako orgán obce, který se odlišuje od Policie České republiky nejen způsobem svého zřízení, formou veřejného bezpečnostního sboru, ale i rozsahem působnosti. Na rozdíl od státní policie vykonává obecní policie své pravomoci pouze na území dané obce, která ji zřídila. V případě, že obec má status města, statutární města či hlavního města Prahy, je tento sbor označován jako městská policie (§ 1 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii).¹⁸

¹⁵ MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 41 s.

¹⁶ MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 42 s.

¹⁷ MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 42-43 s.

¹⁸ SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ O., MADLEŇÁKOVÁ, L. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 4. vydání. Praha: Leges, 2025, 482 s.

Obecní (městská) policie představuje orgán obce, který je zřizován a rušen na základě rozhodnutí zastupitelstva obce prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. „Obecní police zabezpečuje místní náležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly na základě zákona“, přičemž spolupracuje dle svého rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem s orgány veřejné moci. (§ 1 odst. 2 a 3 zákona o obecní policii).¹⁹

V rámci výkonu svých pravomocí má obecní policie řadu úkolů vymezených zákonem. Podle ustanovení § 2 zákona o obecní policii:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění činí opatření k jeho obnovení
- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky, jejich projednávání je v působnosti obce,
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii.

Kromě tohoto obecného zákona je činnost obecní (městské) policie provázána i s dalšími právními předpisy, zejména se: zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za

¹⁹ SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ O., MADLEŇÁKOVÁ, L. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 4. vydání. Praha: Leges, 2025, 486-487 s.

přestupky, zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (např. § 7), zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů (zejména § 10 odst. 1).²⁰

Je důležité upozornit, že ne každé protiprávní jednání, která jsou strážníkem při výkonu služby zajištěna, jsou bez dalšího přestupkem. V mnoha případech je třeba rozlišit, zda nejde o jiný druh deliktního jednání, případně zda úkony související s daným činem nespádá do působnosti Policie ČR.²¹

2.4.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)

Zákon o obcích upravuje právní postavení všech obcí České republiky, a to včetně měst a tzv. statutárních měst. Právní režim statutárních měst je v základních rysech totožný s ostatními obcemi, nicméně v některých aspektech vykazuje určité odlišnosti, které jsou v zákoně výslovně zakotveny.²²

Statutární města, mezi něž se řadí i statutární město Plzeň, mají ze zákona možnost rozčlenit své území na městské obvody nebo městské části. Tyto organizační jednotky statutárního města nemají právní subjektivitu, nejsou samostatnými obcemi, ale vykonávají svěřenou působnost prostřednictvím vlastních orgánů na základě rozhodnutí zastupitelstva statutárního města. Takové uspořádání představuje dvouúrovňový model správy města, kdy vedle celoměstských orgánů existují i orgány jednotlivých městských obvodů či částí.²³

Významnou odlišností oproti běžným obcím je i to, že statutárním orgánem statutárního města je primátor nikoliv starosta a místo obecního nebo městského úřadu funguje magistrát města. Územní členění a postavení jednotlivých obvodů nebo částí je podrobně upraveno ve statutu města, který může přijmout zastupitelstvo města formou

²⁰ KŘÍHA, J., FELCAN, M., METEŇKO, J. et al. *Interdisciplinární reflexe odhalování, dokumentování, dokazování a prevence kriminality či jiné protispolečenské činnosti – recentní problémový diskurs právních a bezpečnostních věd III*, 1. vyd. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023, 91 s.

²¹ KŘÍHA, J., FELCAN, M., METEŇKO, J. et al. *Interdisciplinární reflexe odhalování, dokumentování, dokazování a prevence kriminality či jiné protispolečenské činnosti – recentní problémový diskurs právních a bezpečnostních věd III*, 1. vyd. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023, 91 s.

²² KOPECKÝ, M., PRŮCHA P., HAVLAN, P., JANEČEK, J., BALOUNOVÁ, J. *Zákon o obcích. Komentář. 4. vydání. Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 287 s.

²³ KOPECKÝ, M., PRŮCHA P., HAVLAN, P., JANEČEK, J., BALOUNOVÁ, J. *Zákon o obcích. Komentář. 4. vydání. Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 292-293 s.

obecně závazné vyhlášky. Tento statut konkretizuje vnitřní uspořádání města, rozdělení kompetenci mezi centrální a obvodní úroveň, a stanoví organizační rámec jejich fungování.²⁴

Zákon o obcích tak poskytuje statutárním městům, jako je Plzeň, širší možnosti vnitřní organizace a přenesení samosprávných úkolů na nižší úroveň, čímž umožňuje flexibilnější a adresnější výkon veřejné správy na území města.²⁵

2.5 Spolupráce

V návaznosti na první část je prevence kriminality na místní úrovni založena nejen na činnosti samotné obce, ale také na úzké spolupráci s dalšími subjekty veřejné správy, zejména bezpečnostními sbory, správními orgány a specializovanými složkami integrovaného záchranného systému. Klíčovou roli v tomto směru hraje spolupráce obecní policie a Policie České republiky, jejíž právní rámec je stanoven zejména v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a zákoně č. 553/1991 Sb., o obecní policii.²⁶

2.5.1 Spolupráce s obecní policií

Spolupráce mezi obcí a obecní policií má významnou roli v prevenci kriminality a je zakotvena např. v § 2 písm. i) zákona o obecní policii a dále v různých zvláštních předpisech. Jedná se např. o zákon o ochraně přírody a krajiny (spolupráce se stráží přírody), zákon o myslivosti (spolupráce s myslivecká stráž), zákon o lesích, zákon o rybářství, zákon o Vojenské policii nebo zákon o specifických zdravotních službách. Obecní policie může být také požádána o součinnost v případech, kdy jsou ohroženy osoby či majetek, např. při odchytech zvířat nebo transportu osob ohrožujících své okolí.²⁷

²⁴ KOPECKÝ, M., PRŮCHA P., HAVLAN, P., JANEČEK, J., BALOUNOVÁ, J. *Zákon o obcích. Komentář. 4. vydání. Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 296-297 s.

²⁵ KOPECKÝ, M., PRŮCHA P., HAVLAN, P., JANEČEK, J., BALOUNOVÁ, J. *Zákon o obcích. Komentář. 4. vydání. Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 299.300 s.

²⁶ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář. 2. vydání.* Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019, 33 s.

²⁷ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář. 2. vydání.* Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. 36-37 s.

Dále zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii stanovuje například povinnost strážníka oznámit Policii ČR důvodné podezření ze spáchání trestného činu (§ 10 odst. 1), případně situace oprávněna vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů (§ 11a). Policie ČR a obecní (městské) policie mohou uzavírat tzv. koordinační dohody. Tyto písemné smlouvy umožňují nastavit podmínky spolupráce obce a útvaru Policie ČR při ochraně veřejného pořádku viz kapitola 2.5.2.²⁸

2.5.2 Spolupráce s Policií ČR

Jedním z významných nástrojů zajišťování veřejného pořádku na místní úrovni je spolupráce mezi Policií České republiky, obcí a její obecní (městskou) policií, která je právně upravena v § 16 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Obec s příslušným útvarem Policie ČR může uzavřít veřejnoprávní smlouvu o koordinaci spolupráce při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, tzv. koordinační dohodu. Tato dohoda slouží k nastavení konkrétních forem a nástrojů součinnosti mezi obecní a státní policií, zejména v oblasti prevence a řešení protiprávního jednání narušujícího veřejný pořádek.²⁹ Jejím cílem není vytvářet nové právní povinnosti, ale koordinovat činnosti obce a státní policie v oblasti bezpečnosti, a to i v případech, kdy obec nemá zřízenou vlastní obecní policii.³⁰

V případě statutárního města Plzeň může být taková dohoda uzavřena mezi městem a příslušným krajským ředitelstvím Policie ČR, tedy s Krajským ředitelstvím policie Plzeňského kraje. Koordinační dohoda obsahuje zejména vymezení úkolů obce (města) i Policie ČR, pravidla koordinace, vyhodnocování plnění úkolů a způsob financování dohodnutých opatření. Její obsah však není pevně stanoven – smluví strany si mohou ujednat i další body, pokud se týkají místních záležitostí veřejného pořádku.³¹

2.6 Typy prevence kriminality

Tato podkapitola je věnována několika druhům prevence, na které lze prevence kriminality rozdělit podle různých hledisek. Jedním ze základních přístupů je klasifikace

²⁸ VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. 34 s.

²⁹ PEČINKA, H. *Veřejnoprávní smlouvy v působnosti obcí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, 82 s.

³⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 18-19 s.

³¹ PEČINKA, H. *Veřejnoprávní smlouvy v působnosti obcí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, 82 s.

na přímou a nepřímou prevenci. Dále se prevence dělí podle obsahového zaměření na sociální, situační a viktimologickou. Prevence kriminality můžeme také dělit podle jejich adresátů na primární, sekundární a terciární.

2.6.1 Přímá a nepřímá prevence

Přímé preventivní strategie cílí na bezprostřední předcházení konkrétním formám trestné činnosti. Mezi tyto patří například informační kampaně zaměřené na rizika kapesních krádeží, školení zaměřená na ochranu seniorů nebo veřejné akce varující před různými druhy podvodů.

Nepřímé preventivní strategie se naopak snaží ovlivnit širší sociální, ekonomické či zdravotní faktory, které mohou mít vliv na vznik kriminality. Příkladem může být budování dostupného bydlení pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel, zvyšování úrovně vzdělání nebo podpora zaměstnanosti.³²

2.6.1 Primární prevence

Primární prevence usiluje o předcházení vzniku kriminálního jednání v celé společnosti. Zaměřuje se na širokou veřejnost bez ohledu na stupeň rizika a klade důraz na pozitivní ovlivňování sociálního prostředí zejména u dětí a mládeže. Důležitou roli hrají rodiny, školy a místní komunity. K nástrojům primární prevence patří především výchova, vzdělávání, osvěta, nabídka volnočasových a sportovních aktivit nebo poradenské činnosti. Tato prevence se také dělí na sociální, situační a viktimologickou prevenci³³, které jsou detailně popsány v dílech 2.3.2, 2.3.3 a 2.3.4 této práce.

2.6.2 Sekundární prevence

Sekundární prevence se soustředí na rizikové jednotlivce a skupiny, u nichž existuje zvýšené riziko, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti. Cílem je zabránit vzniku nebo prohlubování sociálně patologických jevů (např. drogová závislost,

³² FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 61 s.

³³ SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání*. Studia. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 17 s.

alkoholismus, vandalismus, dlouhodobá nezaměstnanost). Sekundární prevence zahrnuje:

- práci s potenciálními pachateli (např. riziková mládež, závislí, bezdomovci),
- ochranu potenciálních obětí (např. senioři, děti),
- eliminaci kriminogenních situací a míst (např. špatně osvětlená prostranství, nádraží, odlehlé křižovatky).

I tato forma prevence může být sociální, situační nebo viktimologická.³⁴

2.6.3 Terciární prevence

Terciární prevence se zaměřuje na osoby, které se již dopustily trestné činnosti, s cílem zabránit recidivě a podpořit jejich resocializaci. Zahrnuje např. zvýšení pracovního uplatnění včetně rekvalifikací, poradenství, pomoc s bydlením, nebo postpenitenciární péči ze strany Probační a mediační služby. Dále se věnuje i prevenci tzv. viktimologické recidivy, aby se oběť trestného činu nestala obětí opětovně.³⁵

2.6.4 Sociální prevence

Sociální prevence je součástí sociální politiky, a usiluje tak o vytvoření ideálních podmínek společenského života v oblasti ekonomické, sociální, výchovně-vzdělávací, volnočasové, psychologické apod. Soustředí se na změnu nepříznivých aspektů života jednotlivce a společnosti jako celku, které mohou nastat v životě v důsledku kriminogenních faktorů. Jako příklady nepříznivé aspekty můžeme uvést například problematiku bezdomovectví, záškoláctví, užívání návykových látek, prostituci, či nezaměstnanost. Za konkrétní opatření sociální prevence proti těmto aspektům lze považovat povinnost školní docházky, sociální bydlení, prohibici, efektivní politiku zaměstnanosti jako zvyšování počtu pracovních míst apod. Mezi typické objekty opatření

³⁴ SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání*. Studia. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 17 s.

³⁵ SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání*. Studia. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 17-18 s.

sociální prevence můžeme zařadit rodinu a školní prostředí, sféra trávení volného času, zaměstnání a média.³⁶

Efektivitu sociální prevence nelze snadno doložit kvantitativními nebo ekonomickými ukazateli. Je možné ji spíše odvozovat z očekávaného vývoje sociální situace osob, na které preventivní opatření cílí.³⁷

2.6.5 Situační prevence

Situační prevence kriminality vychází z předpokladu, že trestný zločin je do určité míry výsledkem příležitosti. Tato strategie se zaměřuje především na konkrétní okolnosti, které mohou usnadnit spáchání trestného činu – tedy na místa, situace nebo prostředí, v nichž se pachatelé mohou cítit „bezpečně“. Situační prevence tedy usiluje o změnu podmínek, za kterých k trestné činnosti dochází, tak aby byla pro pachatele méně výhodná, rizikovější nebo obtížněji proveditelná. Situační prevence dále využívá poznatky například z empirických výzkumů.³⁸

V praxi se nejčastěji uplatňují následující typy opatření:

Takové opatření, která znesnadňují přístup k místu vhodnému pro spáchání trestného činu. K těmto opatřením patří různé technické prostředky, a to například bezpečnostní zámky, mříže, folie do oken, alarmy nebo kamerové systémy. Taková opatření mají za cíl fyzicky nebo psychologicky odradit pachatele tím, že ztíží dosažení zamýšleného cíle.³⁹

Dále sem spadají patření, která snižují výnos nebo přínos trestné činnosti. Tato opatření spočívají ve snížení potenciálního výnosu, který může pachatel z činu získat. Jde například o použití speciálního zajištění hotovosti při převozu, bezpečnostní značení

³⁶ FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 62 s.

³⁷ ŠEBESTA, P. *Zákon o obecní policii. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 54 s.

³⁸ FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 65 s.

³⁹ FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 65-66 s.

zboží nebo omezený přístup k cennostem. Účelem je ztráta zájmu pachatele o trestný čin kvůli nízkému zisku či vysoké pravděpodobnosti zadržení.⁴⁰

Dalším opatřením je, které zvyšují riziko dopadení pachatele. Jedním z nejdůležitějších faktorů, který ovlivňuje rozhodnutí pachatele, je pravděpodobnost jeho dopadení. Aby se toto riziko zvýšilo, využívají se různé formy dohledu – například kamerové systémy, bezpečnostní agentury, nebo zvýšená přítomnost police a strážníků. Veřejný dohled může být fyzický (hlídky na ulici) nebo technický (kamery), přičemž oba typy mají preventivní účinek. Důležitou roli zde hraje tzv. přirozený dohled – tedy situace, kdy se prostoru pohybují další lidé, například svědci nebo pracovníci veřejných služeb. Tyto formy dohledu mohou pachatele odradit od činu.⁴¹

Existují další postupy situační prevence, a to takové, které mohou podporovat časový posun (například přítomnost hlídek v době nejvyšší kriminality), taktické provedení (například zabezpečení určitých prostorů či objektů) nebo přesun trestné činnosti (přesun cíle mimo dosah pachatele). Dále je dobré zmínit, že situační prevence je velmi efektivní při majetkové trestné činnosti, naopak neefektivní je například u násilné a mravnostní kriminality.⁴²

2.6.6 Viktimologická prevence

Viktimologická prevence, někdy označovaná jako prevence viktinnosti či viktimizace, představuje specifický typ prevence kriminality, jehož cílem je snížit riziko, že se jedinec stane obětí trestného činu. Tato prevence staví na aktivní účastí potenciálních i skutečných obětí a čerpá z poznatků viktimologie, přičemž využívá i metody situační a sociální, jak již bylo zmíněno v dílech 2.6.4 a 2.6.5 této práce.⁴³

Tato prevence zahrnuje osvětu a vzdělávání občanů s cílem posílit jejich schopnost chránit sebe, svůj majetek i okolí. „Předávání potřebných informací o to, jak se vyvarovat riziku stát se obětí trestné činnosti (např. besedy, přednášky, příručky,

⁴⁰ FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 66 s.

⁴¹ FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 66 s.

⁴² FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 67 s.

⁴³ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 283-284 s.

mediální kampaně, poradenství)“ patří k hlavním nástrojům. Klíčem této prevence je aktivizace jednotlivce k bezpečnému chování a připravenosti na možné ohrožení.⁴⁴

⁴⁴ JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 284 s

3 REALIZACE PREVENCE KRIMINALITY V PLZNI

Tato kapitola je se zaměřuje na řadu opatření v oblasti prevence kriminality, jejichž cílem je zajištění bezpečného prostředí pro své obyvatele. Preventivní činnost je zaměřena na snížení kriminality, zvýšení pocitu bezpečí a předcházení sociálně patologickým jevům v ohrožených lokalitách. Dále v této kapitole jsou zmíněny typy kriminality a jejich postupný vývoj za posledních čtyř let na území statutárního města Plzeň.

3.1 Současná preventivní opatření, programy a projekty v Plzni

Součástí systému prevence kriminality v Plzni je projekt Bezpečná Plzeň, který vznikl v roce 2009 a navazuje na původní iniciativu Bezpečné město. Projekt je realizován Odborem bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně. Jeho hlavním cílem je zlepšení bezpečnostní situace a zvýšení pocitu bezpečí občanů, dále pak koordinace spolupráce mezi Policií ČR, městskou policií, městskými obvody a magistrátem. Projekt zahrnuje i webový portál www.bezpecnaplzen.eu, který slouží jako komunikační nástroj pro veřejnost.⁴⁵

Důležitou roli také hraje Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality Rady města Plzeň, která byla zřízena jako poradní a iniciativní orgán Rady města podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Komise se podílí na koordinaci preventivních aktivit, řešení bezpečnostních otázek i na protidrogové scéně. Avšak svou činností neomezuje kompetence jednotlivým složkám a institucím zapojeným do této činnosti.⁴⁶

Město Plzeň se v rámci situační prevence kriminality zaměřuje také na technologické a urbanistické prvky, které přispívají ke zvyšování bezpečnosti ve veřejném prostoru. Oddělení informačních technologií města realizuje projekt „S4AllCities – HORIZON2020“, jehož cílem je využití umělé inteligence pro detekci rizikových a nežádoucích situací. Systém v reálném čase vyhodnocuje obrazová

⁴⁵ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁴⁶ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

data z městského kamerového systému a předává upozornění dispečerům k okamžitému zásahu.

Další opatření spadá do působnosti Správy veřejného statku města Plzně, která se věnuje zajištění bezpečně osvětlených a přehledných veřejných prostranství. Součástí prevence kriminality je rovněž podpora legálního graffiti, kdy ve městě je vymezeno 12 legálních ploch, jejichž počet může být po dohodě s městskými obvody dále rozšířen.

Město Plzeň dlouhodobě usiluje o zajištění pomoci zvláště zranitelným obětem trestné činnosti. Tato skupina zahrnuje například děti, seniory, osoby z etnických menšin, osoby se zdravotním či mentálním znevýhodněním, oběti obchodování s lidmi nebo sexuálních deliktů, ale také oběti genderově podmíněného násilí či trestných činů z nenávisti a rasových pohnutek. Tato problematika je v Plzni řešena ve spolupráci s řadou organizací, přičemž město prostřednictvím Odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení finančně podporuje konkrétní projekty. Jedním z klíčových projektů je „Právní pomoc obětem trestných činů“, který realizuje organizace Člověk v tísni, o.p.s., ve spolupráci s městem. Cílem projektu je bezplatné poskytování právního poradenství obětem trestné činnosti, především těm, které jsou označovány jako zvláště zranitelné.⁴⁷

Jedním z dlouhodobých a osvědčených preventivních opatření města Plzně je projekt „Asistent prevence kriminality“. Tento specifický nástroj prevence kriminality je realizován s metodickou podporou odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR a v Plzni je v provozu již od roku 2014. Výrazné rozšíření projektu nastalo v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, kdy došlo k nárůstu počtu obyvatel města z řad uprchlíků. Projekt „Asistent prevence kriminality“ tak významně přispívá ke zvyšování bezpečnosti ve vytipovaných lokalitách a napomáhá také při orientaci nově příchozích cizinců ve fungování města, institucí a služeb. Tento přístup je důkazem cílené a adaptivní prevence, která reaguje na aktuální společenské výzvy a demografické změny ve městě.⁴⁸

V rámci dlouhodobé prevence kriminality zaměřené na zranitelné skupiny obyvatel realizuje město Plzeň ve spolupráci s Městskou policií a odborem bezpečnosti

⁴⁷ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁴⁸ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

projekt „Plzeňská senior akademie II.“ Tento program navazuje na původní projekt „Plzeňská senior akademie“, který byl zahájen již v roce 2015 a osvědčil se jako účinný nástroj primární prevence kriminality vůči seniorům a osobám se zdravotním postižením. Projekt je sestaven jako vzdělávací cyklus na způsob univerzity třetího věku, jehož cílem je předávat cílové skupině ucelené informace týkající se aktuálních bezpečnostních hrozeb, místních záležitostí veřejného pořádku a krizových životních situací.⁴⁹

Dále statutární město Plzeň realizuje mnoho dalších preventivních činností jako opatření Kamerového dohledového systému, který je provozován Městskou policií Plzeň a slouží k monitorování rizikových lokalit, prevenci přestupků a k následnému usnadnění odhalování pachatelů trestné činnosti.⁵⁰

V rámci prevence rizikového chování statutární město Plzeň spolupracuje se školami a neziskovým sektorem na programu Primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže, jehož cílem je systematická osvěta, výchova ke zdravému životnímu stylu, předcházení závislostem, šikaně a jiným negativním jevům.⁵¹ Dalším opatření spolupráce je mezi městskou policií, státní policií, odborem sociálních služeb a dalšími vykonavateli veřejné správy a subjekty neziskového sektoru. Tato mezioborová spolupráce je podporována prostřednictvím pravidelných setkání, sdílení informací a koordinace činností v rámci preventivních aktivit.⁵²

Statutární město Plzeň také aktivně podporuje bezpečné bydlení, který je zaměřen na zvyšování bezpečnosti ve vybraných obytných lokalitách prostřednictvím technických

⁴⁹ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecna-plzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategicke-dokumenty/>

⁵⁰ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecna-plzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategicke-dokumenty/>

⁵¹ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecna-plzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategicke-dokumenty/>

⁵² PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecna-plzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategicke-dokumenty/>

opatření, zlepšení správy domů, ale i prostřednictvím komunitní práce a zapojením obyvatel do řešení problémů v jejich okolí.⁵³

3.2 Vybrané typy kriminality v Plzni a jejich vývoj

V následující podkapitolách je věnována část především vývoji typů trestné činnosti, a to konkrétně na kriminalitu mravnostní, násilnou a majetkovou, na území Plzně v posledních čtyřech letech. Důvodem tohoto výběru je, že tyto tři kategorie jsou pravidelně sledovány ve strategických dokumentech města Plzně, zejména v Konceptu prevence kriminality města Plzně 2023-2028 a v navazujících Akčních plánech prevence kriminality. Statutární město Plzeň k těmto formám trestné činnosti přistupuje cíleně a rozvíjí cílené preventivní aktivity k jejich snížení. Konkrétní přehled těchto preventivních opatření byl uveden v předchozí kapitole.

Dalšími formy kriminality, jako například hospodářská nebo drogová trestná činnost, nejsou v těchto dokumentech samostatně analyzovány, a proto se jimi v této části nezabývám. Výběr těchto tří kategorií zároveň odpovídá standardnímu členění tzv. obecné kriminality a znázorňuje oblasti, které jsou z hlediska prevence kriminality nejčastěji řešeny i v rámci činnosti města a jeho partnerů.

Dále by bylo vhodné zmínit, že data uvedená v grafech níže, což je ukazatel stavu kriminality, vyjadřuje počet registrovaných trestných činů za určité období a na konkrétním území, tedy na území Plzně. Neodráží ale skutečnou kriminalitu, protože značná část trestné činnosti zůstává skryta – tzv. latentní kriminalita. Zaznamenané statistiky jsou tedy ovlivněny mimo jiné i tím, jak aktivní jsou orgány činné v trestním řízení nebo jak ochotní jsou občané trestné činy oznamovat.⁵⁴

3.2.1 Mravnostní trestná činnosti

Mravnostní kriminalita představuje specifický druh trestné činnosti, jejíž podstatou jsou sexuálně motivované útoky, které společnost považuje za nepřijatelné a morálně závadné. Tyto trestné činy spadají převážně do obsahu hlavy III. zvláštní části

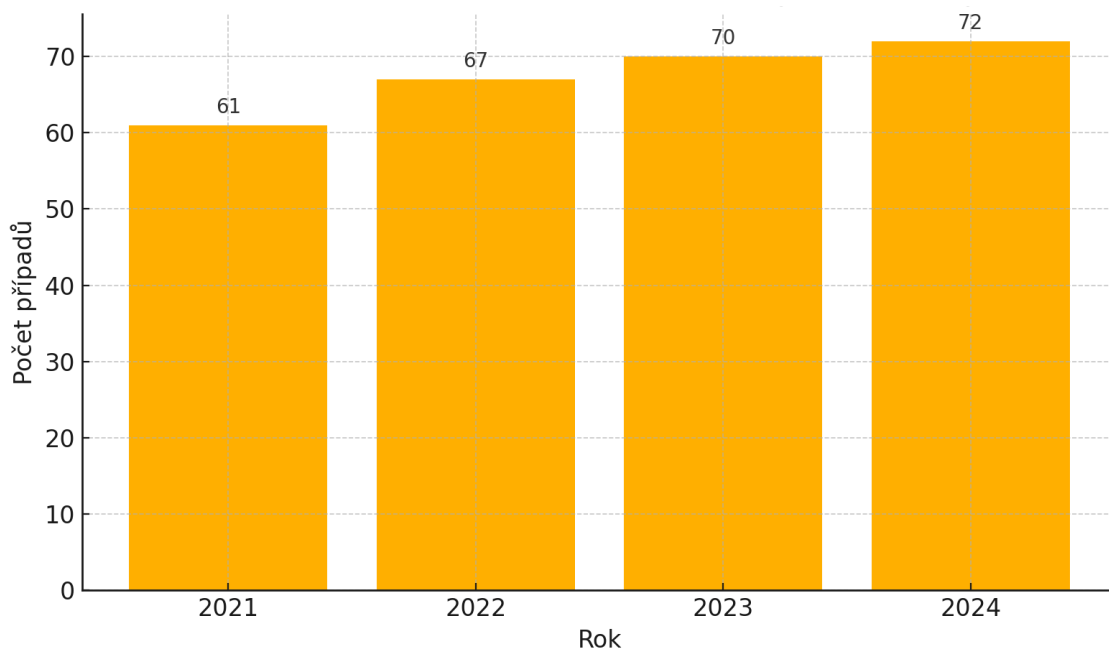
⁵³ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnoplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁵⁴ HOLCR, K., POLÁK, P., TITLOVÁ, M. *Vývoj a účinnost kriminality v Slovenskej republike*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. 1 s.

trestního zákoníku, která je označena jako Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Typickými delikty jsou například znásilnění (§ 185), sexuální nátlak (§ 186), pohlavní zneužití (§ 187), či šíření pornografie (§ 191). Do této oblasti rovněž spadají i delikty související s dětskou pornografií, kuplířstvím (§ 189), obchodováním s lidmi (§ 168) nebo ohrožováním výchovy dítěte (§ 201).⁵⁵

Mravnostní trestná činnost si v Plzni udržuje mírně rostoucí trend. V roce 2021 bylo zaznamenáno 61 případů, v roce 2022 už 67, následně v roce 2023 70 případů, a v roce 2024 dosáhl jejich počet na 72 případů. Přestože čísla nejsou vysoká v porovnání s jinými kategoriemi, mravnostní kriminalita má vysoký dopad na oběti a je proto považován za zvláště závažnou.⁵⁶ Viz graf níže.

Graf 1: Vývoj majetkové trestné činnosti v letech 2021-2024

Zdroj: Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025

Statutární město Plzeň na tuto situaci reagovalo zřízením cílených preventivních opatření v rámci Akčního plánu prevence kriminality. Jedná se například o programy na

⁵⁵ GRÍVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 298-299 s.

⁵⁶ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnoplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategicke-dokumenty>

ochranu ohrožených skupin, besedy na školách zaměřené na prevenci sexuálního násilí a spolupráci s neziskovými organizacemi poskytujícími krizovou pomoc.⁵⁷

3.2.2 Násilná trestná činnost

Násilná kriminalita představuje jednu z nejzávažnějších forem kriminality obecně a je takto vymezena i v policejních statistikách. Ačkoliv trestní zákoník tento pojem explicitně nepoužívá, jedná se o souhrn skutkových podstat trestných činů, které mají násilný charakter. Tyto činy jsou rozptýleny napříč zvláštní částí trestního zákoníku, nejčastěji v hlavě I (trestné činy proti životu a zdraví), v hlavě IV (trestné činy proti rodině a dětem) a v hlavě VII (trestné činy obecně nebezpečné).⁵⁸

Z pohledu kriminologie je násilná trestná činnost úzce spjata s pojmy agrese a agresivita, které popisují chování směřující k poškození druhých osob – fyzicky, psychicky či verbálně. Agresivní jednání může mít podobu vědomého útoku s cílem způsobit újmu na zdraví, majetku nebo svobodě jiné osoby. Kriminologové dále rozlišují mezi tzv. instrumentální (vědomě plánovanou) a efektivní (emocionálně podmíněnou) agresí.⁵⁹

Násilná trestná činnost v posledních letech v Plzni zaznamenala stálý nárůst. V roce 2021 bylo zaznamenáno celkem 270 případů, zatímco v roce 2022 jejich počet vzrostl na 318. V roce 2023 se tento počet dále zvýšil na 338 případů, a v roce 2024 již dosáhl 369 případů. Tento postupný růst naznačuje zhoršující se trend v oblasti násilné kriminality, který vyžaduje zvýšenou pozornost města i bezpečnostních složek.⁶⁰ Viz graf níže.

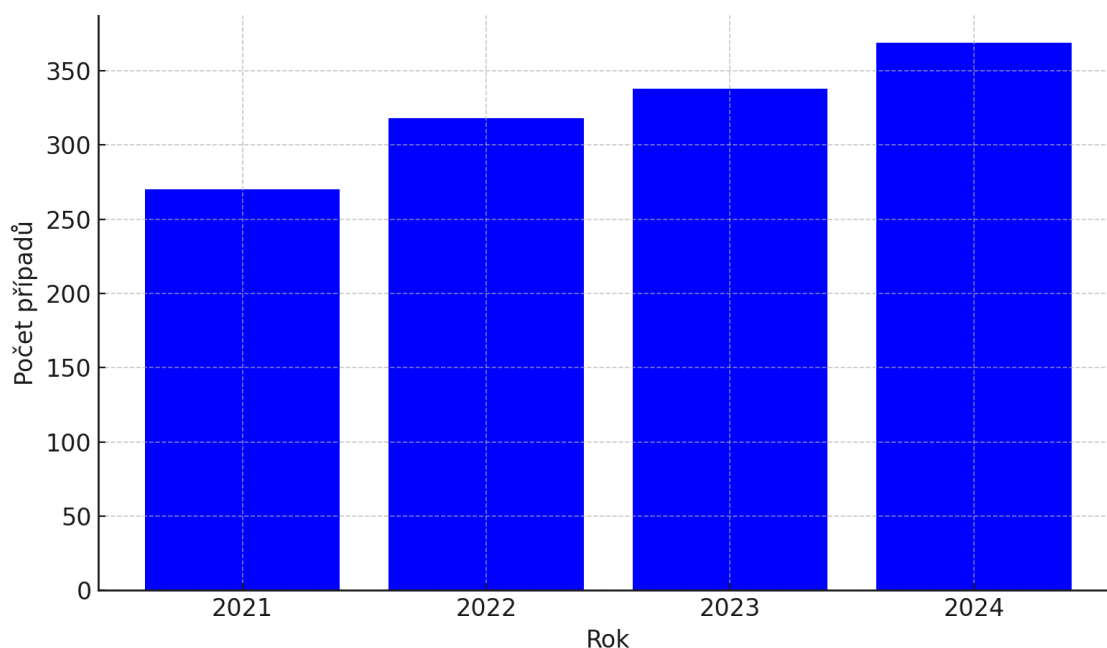
⁵⁷ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnoplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty>

⁵⁸ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 273 s.

⁵⁹ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 273-274 s.

⁶⁰ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty>

Graf 2: Vývoj násilné trestné činnosti v letech 2021-2024

Zdroj: Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025

Statutární město Plzeň na tuto problematiku reagovalo prostřednictvím několika opatření uvedených v Akčních plánech prevence kriminality. Mezi klíčové kroky patří zvýšená přítomnost městské policie v rizikových lokalitách, posílení hlídkové činnosti během večerních a nočních hodin a podpora programů zaměřených na předcházení násilnému chování u dětí a mládeže.⁶¹ V roce 2024 i 2025 byly rovněž realizovány osvětové kampaně o dopadech domácího násilí a podpoře obětí.⁶²

3.2.3 Majetková trestná činnost

Majetková trestná činnost představuje jednu z nejrozšířenějších forem kriminality, která se dlouhodobě řadí mezi nejčastější trestné činy evidované v rámci kriminálních statistik. Typickým rysem těchto činů je útok na cizí majetek, a to jak fyzických, tak právnických osob, přičemž cílem pachatele bývá buď získání prospěchu, nebo způsobení škody.⁶³

⁶¹ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnoplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁶² PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty>

⁶³ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 315 s.

Do této oblasti spadají především trestné činy uvedené v hlavě V zvláštní části trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.), například krádež, zpronevěra, podvod včetně úvěrového a pojistného podvodu, poškození cizí věci, legalizace výnosů z trestné činnosti neboli tzv. praní špinavých peněz, či poškození věřitele. Do majetkové kriminality se však často zařazují i další skutky z jiných částí zákoníku, pokud mají výrazný dopad na majetek, například loupež nebo vydírání.⁶⁴ Přestože trestné činy krádeže a loupeže spojuje majetkový motiv, jsou v trestním zákoníku systematicky zařazeny do odlišných hlav. Krádež dle § 205 trestního zákoníku je zařazena do hlavy V. mezi trestné činy proti majetku, neboť jejím primárním objektem ochrany je vlastnické právo. Naproti tomu loupež podle § 173 spadá do hlavy II. mezi trestné činy proti svobodě, protože kromě zásahu do majetkových práv zahrnuje také užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí vůči jiné osobě. Právě tento zásah do osobní svobody poškozeného je rozhodující pro její systematické zařazení mimo majetkové trestné činy.⁶⁵

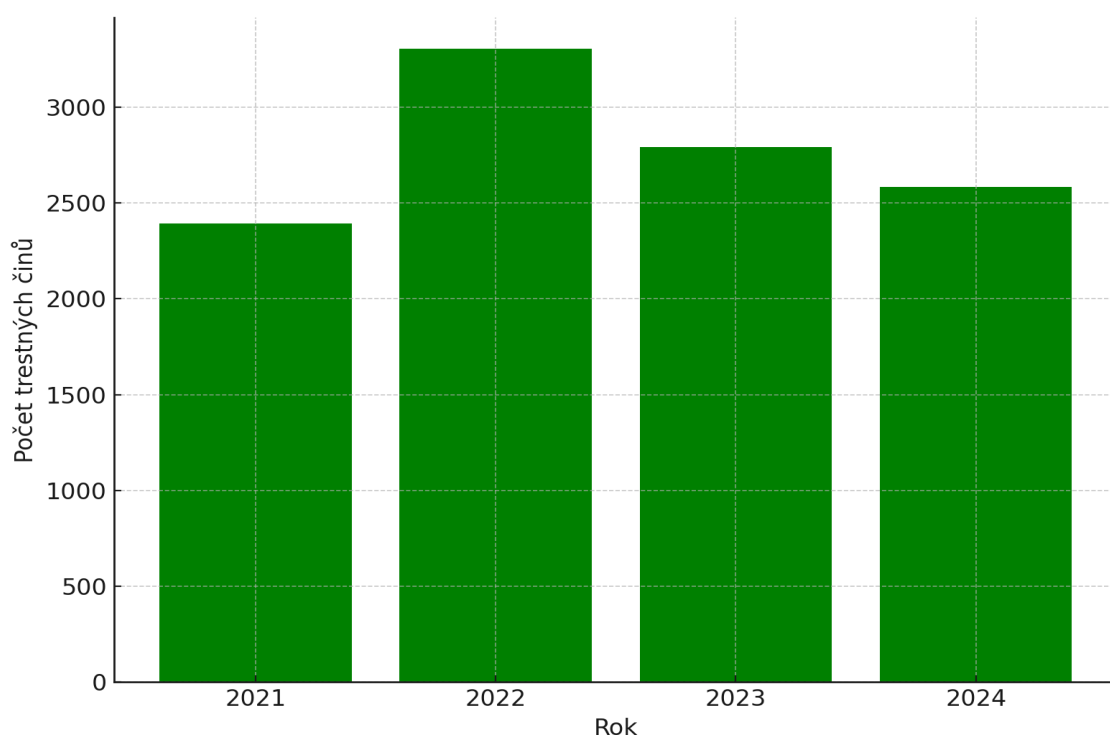
V roce 2021 bylo v Plzni zaznamenáno 2 394 majetkových trestných činů, v roce 2022 počet výrazně vzrostl na 3 304, poté však došlo k poklesu v roce 2023 na 2 792 případů a v roce 2024 na 2 583. Tento vývoj může být ovlivněn zlepšenou technickou ochranou majetku, činností městské policie a využíváním kamerového systému.⁶⁶ Viz graf níže.

⁶⁴ GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 315-316 s.

⁶⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, 2143 a 2535 s.

⁶⁶ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty>

Graf 3: Vývoj majetkové trestné činnosti v letech 2021-2024

Zdroj: Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025

V reakci na vývoj majetkové trestné činnosti Statutární město Plzeň zařídilo do Akčních plánů opatření zaměřená na prevenci krádeží, zejména v bytech, obchodech a na veřejných místech.⁶⁷ Posilována je také spolupráce s městskou policií, rozšiřování kamerového systému a osvětových aktivit pro seniory a další ohrožené osoby.⁶⁸

⁶⁷ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁶⁸ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

4 VÝZKUM FORMOU DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

4.1 Cíl dotazníkového šetření

Cílem dotazníkového šetření je zjistit, jaké mají obyvatelé statutárního města Plzeň povědomí o preventivních aktivitách, jak vnímají bezpečnost ve svém okolí a jak hodnotí činnosti jednotlivých subjektů podílejících se na prevenci kriminality.

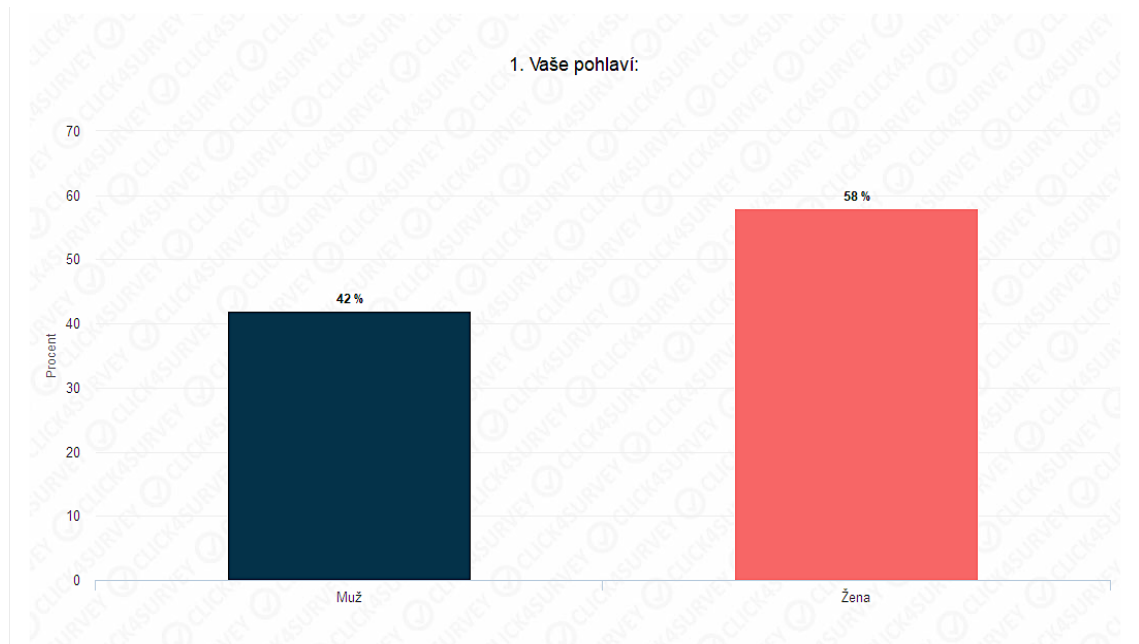
4.2 Popis tvorby dotazníku a metoda sběru dat

Pro účely zpracování praktické části této bakalářské práce byla zvolena metoda výzkumného šetření v podobě anonymního dotazníku (viz. Příloha č. 1). Dotazník je zaměřen na názory plzeňských respondentů týkající se pocitu bezpečí a byl rozeslán po sociálních sítích, aby byl všemi dostupný.

Pro metodu sběru dat byla zvolena forma online dotazníku. Dotazník byl vytvořen v programu Click4survey, který je pro všechny zdarma. Celkem na dotazníkové šetření odpovědělo 100 respondentů.

4.3 Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

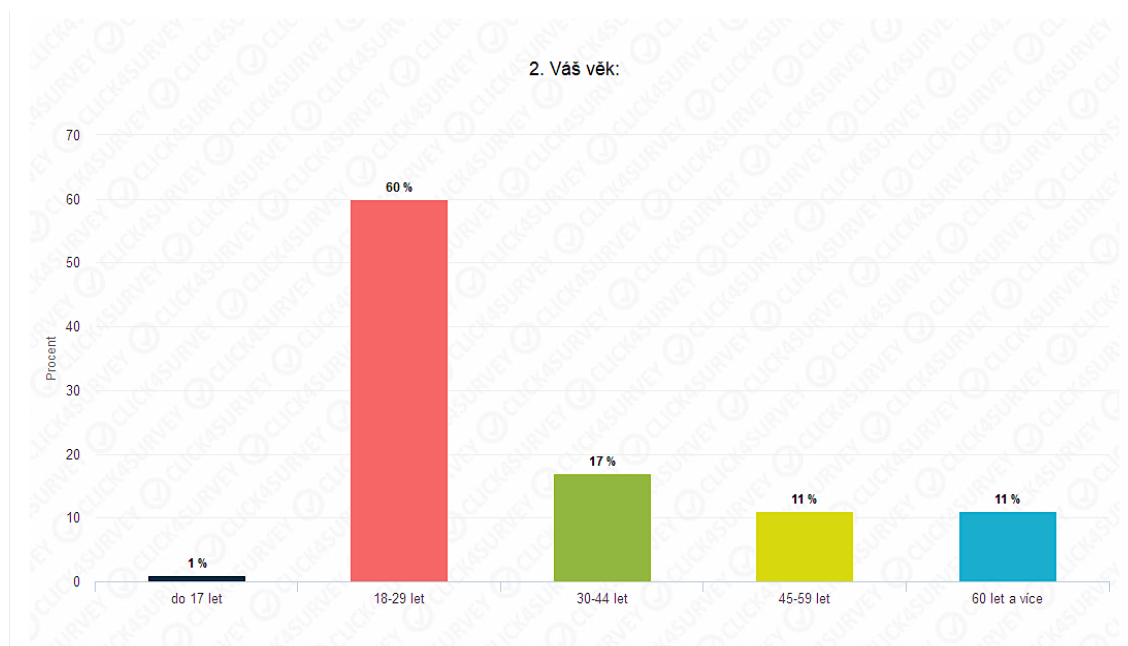
Graf 4: Vaše pohlaví

Zdroj: Vlastní zdroj

První otázka dotazníku byla zaměřena na pohlaví respondentů a měla formu uzavřené otázky s výběrem jedné ze dvou možností, a to buď muž či žena. Z celkového počtu 100 respondentů se 42 (**42 %**) identifikovalo jako muži a 58 osob (**58 %**) jako ženy. Zastoupení žen mezi odpovídajícími bylo tedy vyšší.

Graf 5: Váš věk

Zdroj: Vlastní zdroj

Druhá otázka dotazníku zjišťovala věkové rozmezí respondentů. Jednalo se o uzavřenou otázku s výběrem jedné z předem stanovených věkových kategorií. Nejpočetněji byla zastoupena skupina respondentů ve věku **18-29 let**, která tvořila **60 %** (60 osob). Druhou nejčastější věkovou kategorií byla skupina **30-44 let s 17 %** (17 osob), následovaná skupinami **45-59 let a 60 let a více**, každá s **11 %** (11 osob). Nejnižší zastoupení měly osoby **do 17 let**, kterých bylo pouze **1 %** (1 osoba).

Tabulka 1: Ve které městské části Plzni bydlíte?

Městský	Počet respondentů	Zahrnuté části
Plzeň 1	53	Lochotín, Košutka, Vinice, Bolevec, Severní předměstí
Plzeň 2	25	Slovany, Lobzy, Černice
Plzeň 3	12	Bory, Doudlevice, Skvrňany, Jižní předměstí
Plzeň 4	8	Doubravka, Červený Hrádek, Valcha
Plzeň 5	2	Nová Hospoda
Celkem	100	x

Zdroj: Vlastní zdroj

Třetí otázka dotazníku zjišťovala, ve které městské části Plzně respondenti bydlí. Jednalo se o otevřenou otázku, na kterou odpověděli všichni účastníci. Jelikož respondenti uváděli názvy lokalit vlastními slovy, často s překlepy, zkratkami či kombinacemi částí, bylo pro účely analýzy nutné odpovědi tematicky sjednotit. Sjednocení proběhlo na základě oficiálního členění města Plzně do pěti městských obvodů (Plzeň 1 až 5).

Nejvíce respondentů uvedlo, že bydlí na území městského obvodu **Plzeň 1** (53 osob), který zahrnuje části jako Lochotín, Bolevec, Košutka, Vinice a Severní Předměstí. Druhým nejčastěji zastoupeným byl obvod **Plzeň 2** (25 osob), zahrnující zejména oblast Slovan. Dále následovaly **Plzeň 3** (12 osob), **Plzeň 4** (8 osob) a **Plzeň 5** (2 osoby).

Tabulka 2: Které městské části Plzně považujete za nejvíce nebezpečné

Kategorie lokalit	Počet zmínek
Centrum (Americká, CAN, nádraží, střed)	43
Bory	10
Slovany	8
Petrohrad / Jižní Předměstí	7
Skvrňany	3
Doubravka, Červený Hrádek, Valcha	3
Lochotín / Košutka / Vinice	5
Ostatní části (např. Lobzy, Doudlevice)	4
Neurčitá / bez uvedení nebezpečné oblasti	2

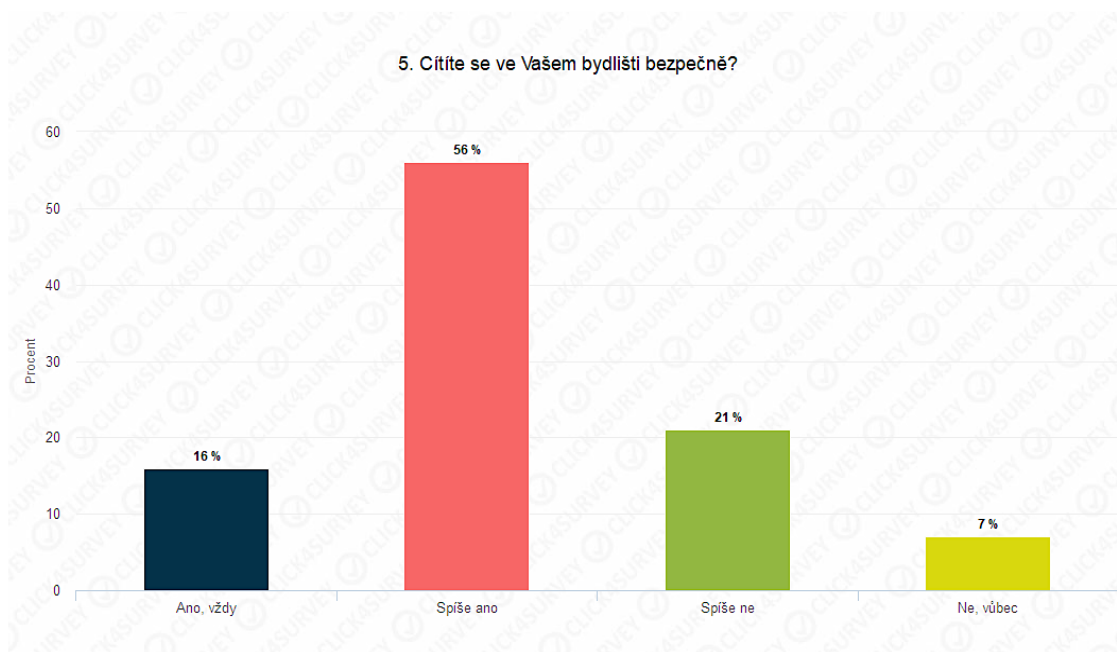
Zdroj: Vlastní zdroj

Vzhledem k tomu, že šlo o otevřenou otázku, respondenti mohli uvést jednu nebo více lokalit a využili k tomu vlastními slovy různé názvy či popisy částí města.

Vyhodnocení této otázky proto vyžadovalo dodatečné tematické třídění odpovědí. Byly vytvořeny obsahové kategorie, do nichž byly jednotlivé zmínky přiřazeny podle významu, i přes případné rozdíly v pojmenování (např. „střed města“, „centrum“, „Americká ulice“ apod. byly zahrnuty do jedné kategorie *Centrum*). Některé odpovědi bylo obtížné zařadit jednoznačně kvůli jejich obecnosti nebo vágním formulacím.

Celkově bylo identifikováno více než 130 **zmínek** konkrétních lokalit. Nejčastěji se v odpovědích objevovalo **centrum města**, zejména oblast Americké třídy, hlavního vlakového nádraží, CAN a přilehlých oblastí, které byly zmíněny ve **43 případech**. Další často uváděné části byly **Bory (10 zmínek)**, **Slovany (8)**, **Petrohrad a Jižní Předměstí (7)**, **Skvrňany (3)**, **Doubravka a okolí (3)**, **Lochotín / Košutka / Vinice (5)** a jiné. Výjimečně respondenti uvedli, že žádnou část města jako nebezpečnou nevnímají.

Graf 6: Cítíte se ve Vašem bydlišti bezpečně?

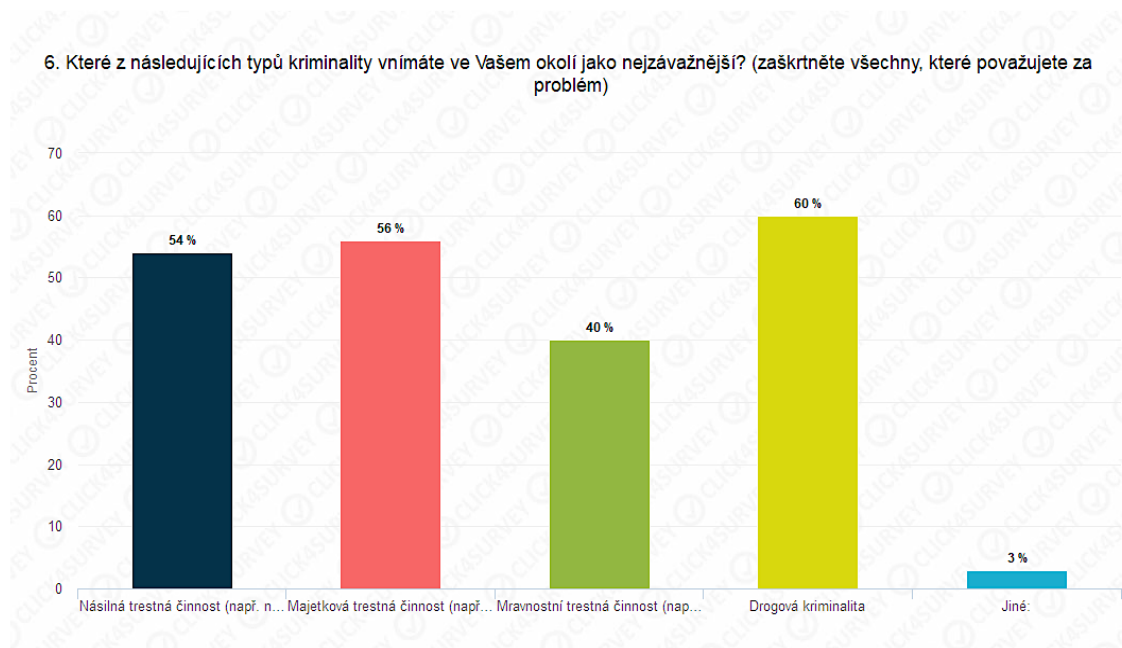

Zdroj: Vlastní zdroj

Pátá otázka zjišťovala, jak se respondenti cítí z hlediska bezpečnosti v místě svého bydliště. Otázka byla uzavřená a nabízela čtyři úrovně odpovědí od plného pocitu bezpečí až po jeho naprostý nedostatek.

Většina respondentů uvedla, že se ve svém bydlišti cítí **spíše bezpečně** – tuto odpověď zvolilo **56 %** účastníků. **16 %** respondentů uvedlo, že se cítí bezpečně **vždy**, zatímco **21 %** se vyjádřilo spíše negativně. Pouze **7 %** osob uvedlo, že se **vůbec necítí bezpečně**. Takové výsledky naznačují, že pocit bezpečí v bydlišti je mezi obyvateli Plzně obecně vysoký, ale přesto existuje určitá část populace, která pocituje nejistotu nebo ohrožení i v blízkosti svého domova.

Graf 7: Které z následujících typů kriminality vnímáte ve Vašem okolí jako nejzávažnější?

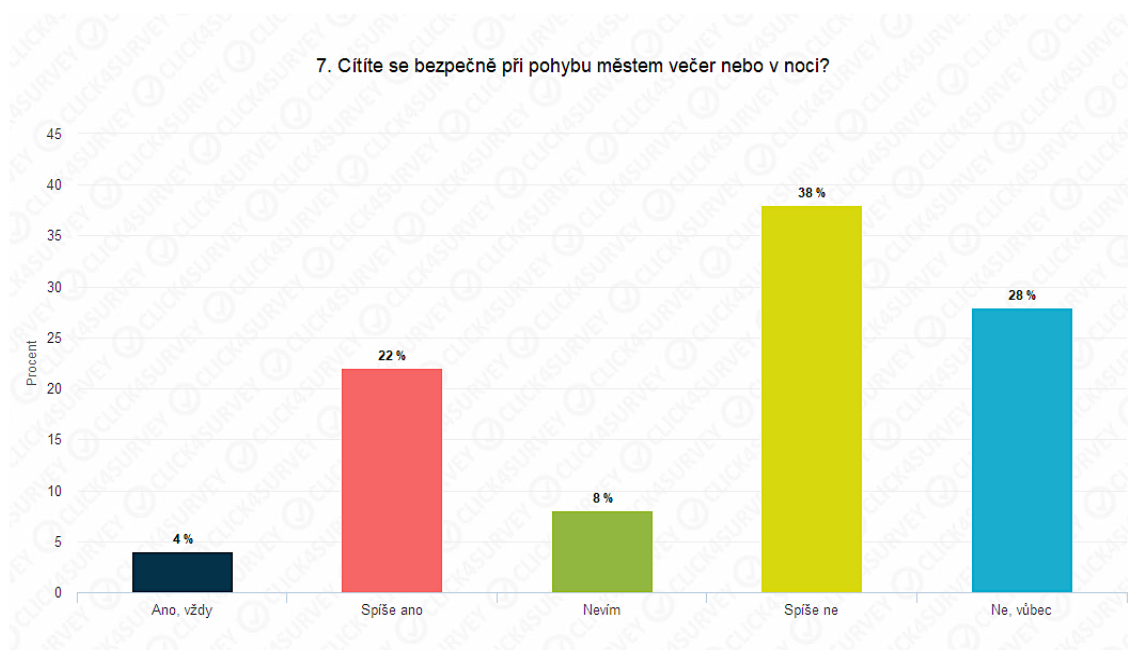
Zdroj: Vlastní zdroj

Šestá otázka se zaměřovala na subjektivní vnímání závažnosti jednotlivých typů kriminality v okolí bydliště respondentů. Respondenti mohli označit více možností podle toho, co považovali za problematické.

Nejčastěji respondenti uváděli **drogovou kriminalitu**, která byla označena jako závažná v **60 %** odpovědí. Těsně za ní následovala **majetková trestná činnost** (např. krádeže, vloupání) s **56 %** a **násilná trestná činnost** (např. napadení, rvačky) s **54 %**. Přibližně **40 %** respondentů vnímalo jako závažný problém **mravnostní trestnou činnost**, jako je sexuální obtěžování nebo jinak motivované obtěžování.

Malá část (3 %) využila kolonku „jiné“, ve které se objevovaly konkrétní podněty jako například **hluk, rušení nočního klidu** nebo přítomnost problémových **ubytoven**.

Graf 8: Cítíte se bezpečně při pohybu městem večer nebo v noci?

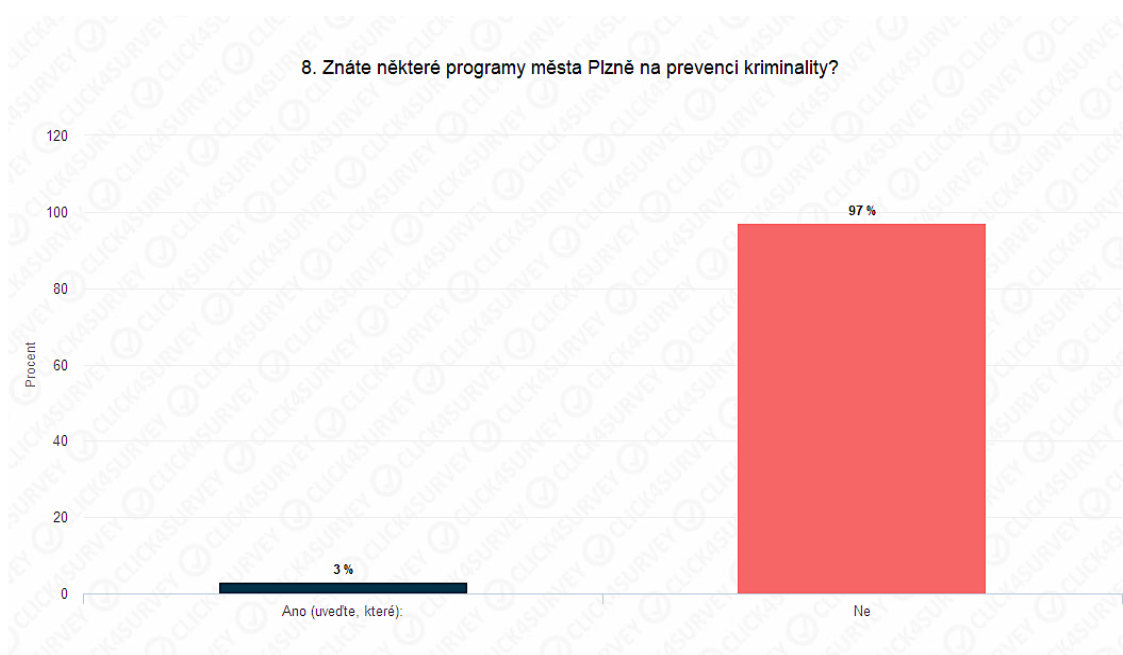

Zdroj: Vlastní zdroj

Sedmá otázka zjišťovala, jak se respondenti cítí při pohybu městem v nočních hodinách. Zatímco pátá otázka se týkala pocitu bezpečí v místě bydliště, zde se šetření zaměřilo na širší městské prostředí.

Odpovědi ukázaly, že **pocit nejistoty v nočních hodinách je poměrně výrazný**. Více než třetina respondentů (38 %) uvedla, že se **spíše necítí bezpečně**, a dalších **28 %** označilo, že se **vůbec necítí bezpečně**. Naopak pouze **4 %** respondentů uvedlo, že se **vždy cítí bezpečně**, a **22 %** odpovědělo „spíše ano“. Osm respondentů si nebylo jisto a zvolilo možnost „nevím“.

Graf 9: Znáte některé programy města Plzně na prevenci kriminality?

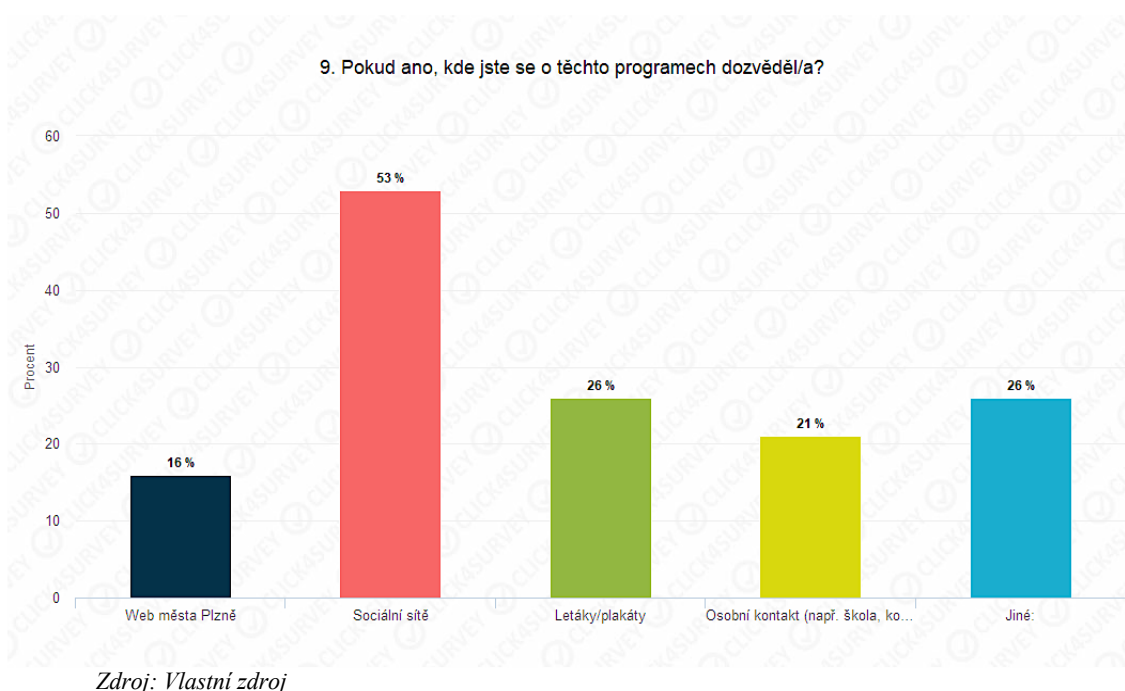

Zdroj: Vlastní zdroj

Osmá otázka zjišťovala, zda občané města Plzně znají konkrétní programy zaměřené na prevenci kriminality. Jednalo se o uzavřenou otázku s možností dopsat konkrétní název programu.

Z odpovědí vyplynulo, že **většina respondentů (97 %) žádný konkrétní program města nezná**, případně si není vědoma jejich existence. Pouze **3 osoby (3 %)** uvedly nějaký program, a to konkrétně „Asistent prevence kriminality městské policie Plzeň“, „Bezpečná Plzeň“ a „Program prevence kriminality“.

Graf 10: Pokud, ano kde jste se o těchto programech dozvěděl/a?

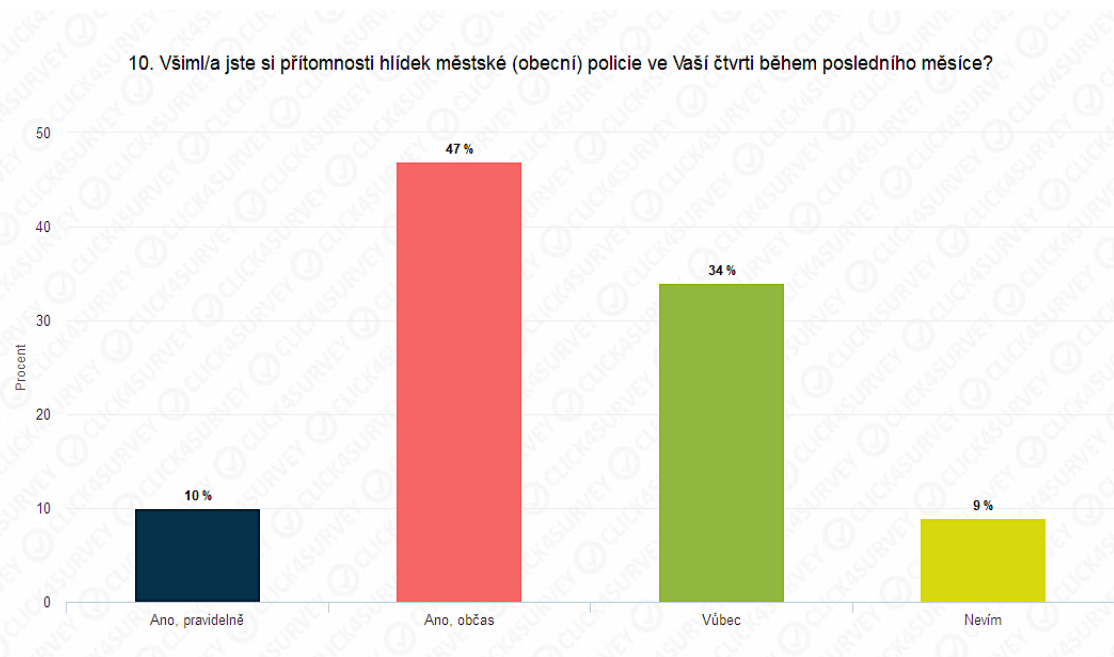

Devátá otázka zjišťovala, odkud se respondenti dozvěděli o preventivních programech města Plzně. Tato otázka navazovala na předchozí osmou otázku, kde respondenti uváděli, zda nějaký konkrétní program znají. Logicky tedy měla být odpověď na devátou otázku relevantní pouze pro ty, kteří předtím odpověděli „Ano“.

Nicméně z údajů je patrné, že na devátou otázku odpovědělo celkem **19 osob**, zatímco v osmé otázce uvedli znalost programů pouze **3 respondenti**. Tento rozpor naznačuje, že někteří respondenti dotazníku **devátou otázkou buď nepochopili jako navazující**, nebo vyplnili možnost „Jiné“ i přes to, že v předchozí otázce žádný konkrétní program neznali. V části „Jiné“ se objevovaly odpovědi typu „ne“, „neznám“, „neslyšela“ nebo „o ničem nevím“, což potvrzuje zmatek v pochopení otázky.

Z těch, kteří uvedli konkrétní zdroj informací, byla nejčastější odpověď „**sociální síť**“ (**53 %**), následované **letáky/plakáty** (**26 %**), **osobním kontaktem** (**21 %**) a **webem města Plzně** (**16 %**). Tato zjištění svědčí o tom, že pokud se již respondenti s programy setkali, nejčastěji na ně narazili prostřednictvím méně formálních komunikačních kanálů.

Graf 11: Všiml/a jste si přítomnosti hlídek městské policie ve Vaší čtvrti během posledního měsíce?

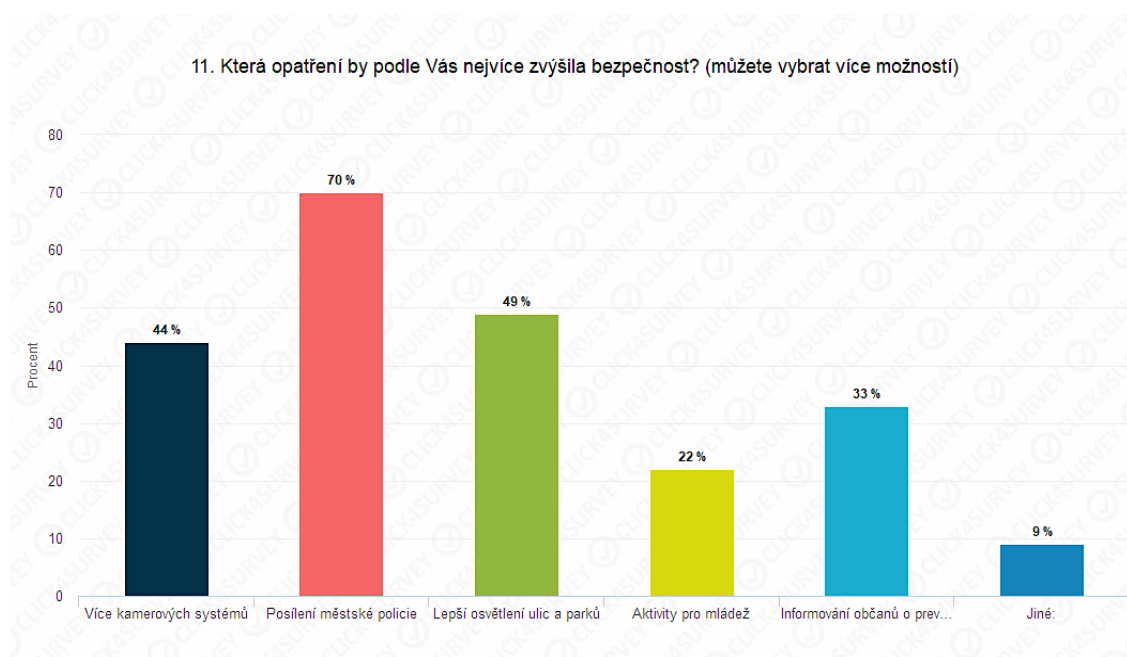
Zdroj: Vlastní zdroj

Desátá otázka se zaměřovala na to, jak často respondenti v posledním měsíci zaznamenali přítomnost městské policie ve své čtvrti. Tato otázka měla za cíl zjistit, zda občané vnímají dohled městské policie jako pravidelný a viditelný prvek místní bezpečnosti.

Nejvíce odpovědí zaznamenala varianta „**ano, občas**“ (47 %), což svědčí o tom, že téměř polovina respondentů má zkušenost s alespoň občasným výskytem policejních hlídek. 34 % uvedlo, že si žádné hlídky **nevšimlo**, a 9 % respondentů si nebylo jisto a odpovědělo „**nevím**“. Pouze 10 % účastníků označilo možnost „**ano, pravidelně**“, což ukazuje, že každodenní nebo častá přítomnost hlídek není běžná.

Celkově lze říci, že **viditelnost městské policie není plošně vnímána jako dostatečná**, ačkoliv částečná přítomnost v terénu zaznamenána byla.

Graf 12: Která opatření by podle Vás nejvíce zvýšila bezpečnost?

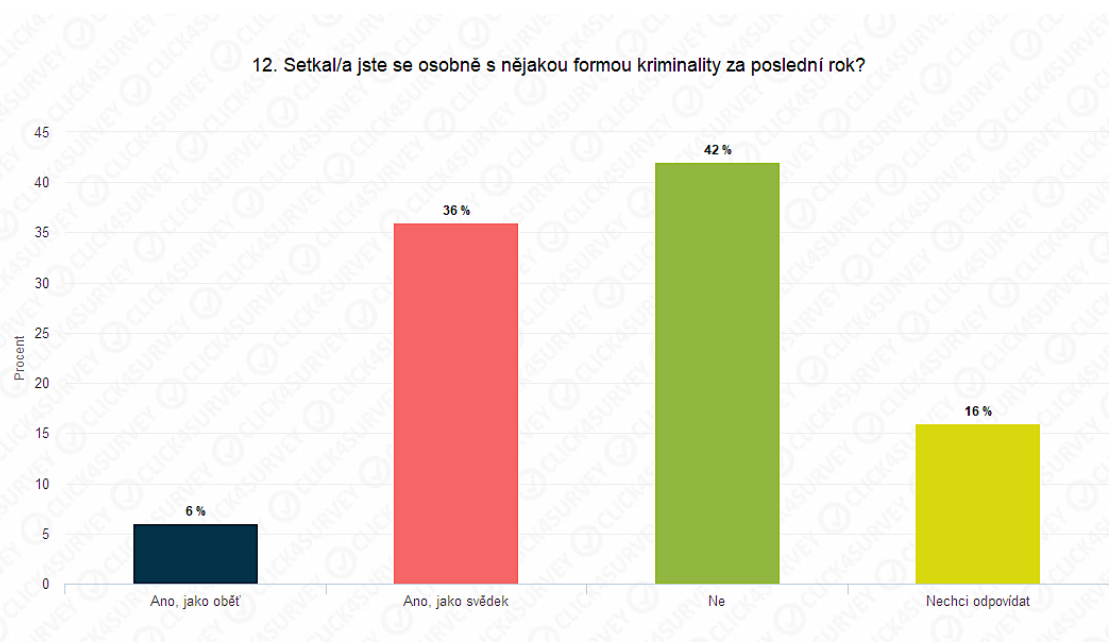
Zdroj: Vlastní zdroj

Jedenáctá otázka byla zaměřena na vnímání efektivity konkrétních bezpečnostních opatření. Respondenti mohli označit více variant podle toho, co by podle jejich názoru vedlo ke zvýšení bezpečnosti ve městě.

Nejčastější odpovědí bylo „**posílení městské policie**“ (70 %), což jasně ukazuje na vnímanou potřebu vyššího počtu hlídek a jejich viditelnosti v ulicích. **Lepší osvětlení veřejných prostor** (49 %) a **více kamerových systémů** (44 %) byly další často zmiňované návrhy. Překvapivě menší podíl respondentů (22 %) zvolil **aktivity pro mládež**, a pouze 33 % věří v efekt informování občanů.

V kategorii „Jiné“ se objevilo několik konkrétních návrhů, které byly často poměrně vyhraněné – např. **zavedení tvrdších trestů**, **větší role státní policie**, **deportace cizinců** či dokonce **návrh na trest smrti**. Tyto odpovědi ukazují, že část populace vnímá bezpečnostní situaci velmi negativně a požaduje represivní přístup.

Graf 13: Setkal/a jste se osobně s nějakou formou kriminality za poslední rok?

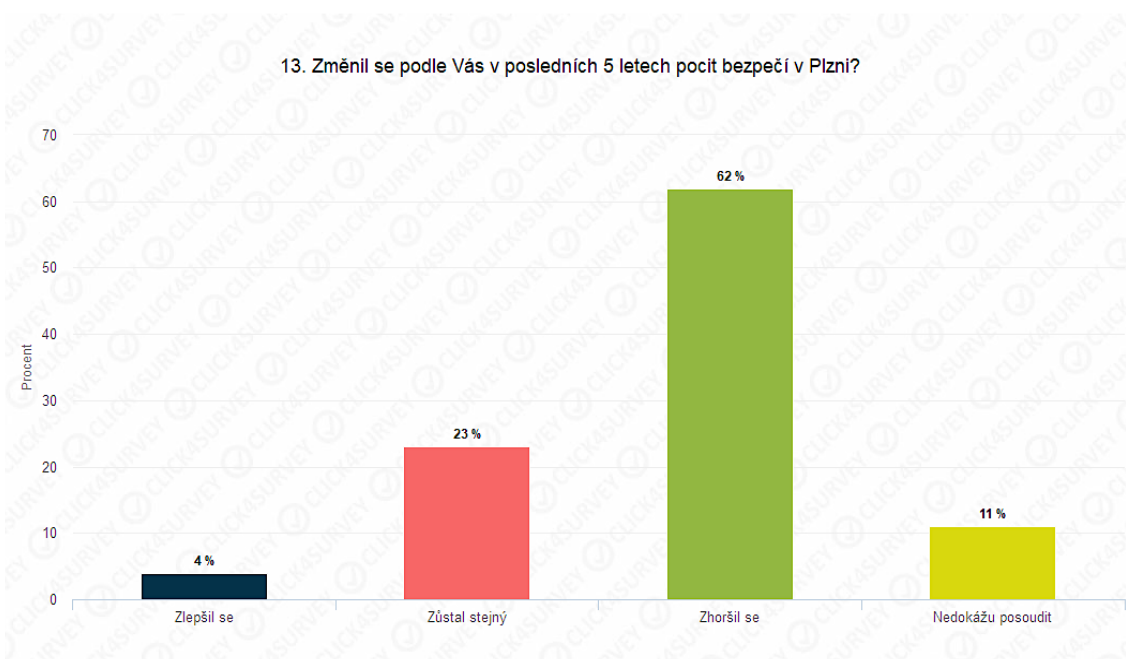
Zdroj: Vlastní zdroj

Dvanáctá otázka zjišťovala, zda se respondenti **osobně setkali s nějakou formou kriminality**, a to buď v roli oběti, svědka nebo jiným způsobem. Odpovědi ukázaly, že **6 % osob se stalo přímou obětí trestného činu** a **36 % respondentů bylo svědkem kriminálního jednání**. **Více než třetina obyvatel tedy vnímala trestnou činnost přímo ve svém okolí**, ať už na sobě, nebo ve svém prostředí.

Největší podíl respondentů (42 %) uvedl, že se s kriminalitou nesetkal, zatímco **16 % účastníků zvolilo odpověď „nechci odpovídat“**, což může naznačovat buď snahu chránit své soukromí, nebo nejistotu v interpretaci osobní zkušenosti s kriminalitou.

Tato otázka slouží jako důležitý podklad pro srovnání s výsledky o subjektivním pocitu bezpečí. Ukazuje, že ačkoliv značná část respondentů **reálně žádnou zkušenost s kriminalitou nemá**, existuje i početná skupina občanů, kteří s ní v různé formě přišli do kontaktu. Tato zkušenost pak pravděpodobně ovlivňuje jejich vnímání bezpečnosti ve městě.

Graf 14: Změnil se podle Vás v posledních 5 letech pocit bezpečí v Plzni

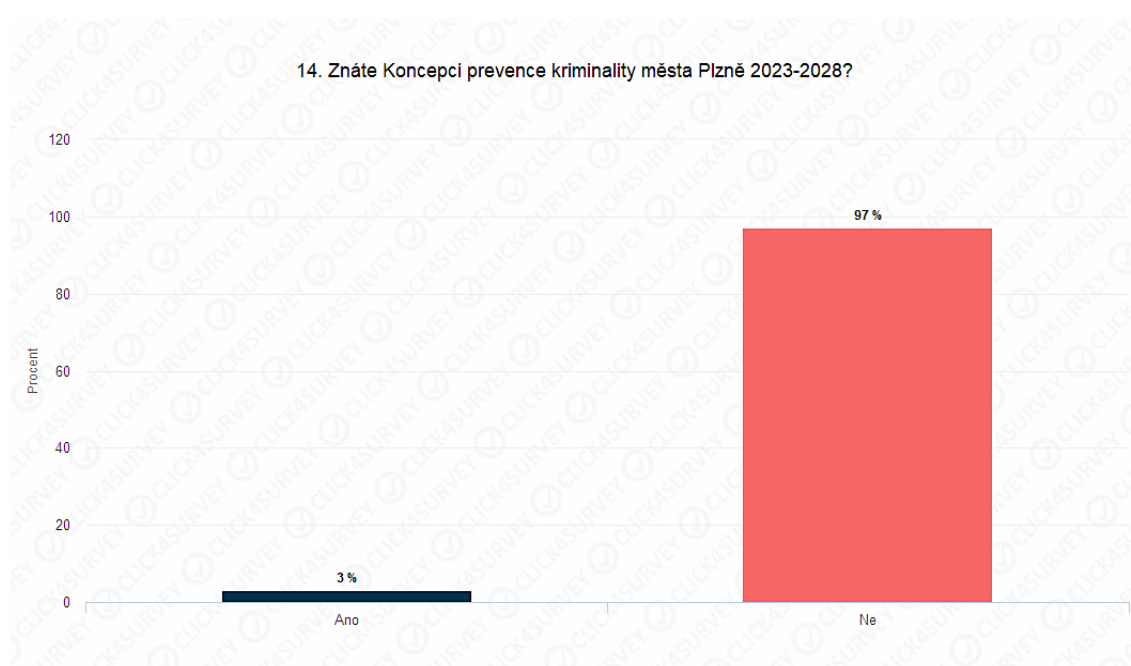

Zdroj: Vlastní zdroj

Třináctá otázka zjišťovala, jak respondenti vnímají vývoj bezpečnostní situace v Plzni v delším časovém horizontu, konkrétně za posledních 5 let. Otázka cílila na subjektivní hodnocení změn v pocitu bezpečí ve městě.

Výsledky ukazují, že **většina respondentů (62 %) vnímá vývoj negativně** – domnívají se, že se pocit bezpečí **zhoršil**. **23 %** osob uvedlo, že se situace **nezměnila**, zatímco pouze **4 %** pociťují zlepšení. **11 %** respondentů zvolilo možnost „**nedokážu posoudit**“, což může souviset s tím, že se necítí dostatečně informováni nebo vnímají situaci jako složitou k vyhodnocení.

Graf 15: Znáte koncepci prevence kriminality města Plzně 2023-2028?

Zdroj: Vlastní zdroj

Čtrnáctá otázka zjišťovala, zda jsou respondenti obeznámeni s existencí **Koncepce prevence kriminality města Plzně na období 2023–2028**. Tato otázka měla za cíl ověřit, zda veřejnost vnímá preventivní strategické dokumenty města jako známý nebo komunikovaný nástroj bezpečnostní politiky.

Naprostá většina respondentů (97 %) uvedla, že koncepci nezná, a pouze 3 osoby (3 %) odpověděly kladně. Výsledek vypovídá o velmi nízké míře informovanosti veřejnosti o tomto konkrétním dokumentu, přestože by měl tvořit základ preventivních opatření a aktivit realizovaných na úrovni města.

Tabulka 3: Máte nějaké další připomínky nebo náměty k tématu bezpečnosti ve městě?

15. Máte nějaké další připomínky nebo náměty k tématu bezpečnosti ve městě?

Hodnota	Četnost
Asi ne...	1
Bezpečnost v Plzni se výrazně zhoršila s příchodem ukrajinských uprchlíků	1
Cizinci -Ukrajenci ?	1
Na preventivní materiály se podívám, jinak chci dodat, že členové Policie dle mého odvádí svoji práci skvěle. Poslední dobou se mi zdá, že jsou hlídky na ulicích častější.	1
ne	1
Občané Ukrajiny by se měli vrátit zpět do své země	1
Řešit problémové místa třeba ubytovny	1
Víc policistů	1
Více akcí	2
Všimavejší policisty	1
Žádné Ukrajince!!	1
Celkový počet odpovědí: 12	

Zdroj: Vlastní zdroj

Poslední otázka dotazníku byla otevřená a umožňovala respondentům vyjádřit se vlastními slovy k tématu bezpečnosti ve městě Plzni. Odpovědělo na ni **12 osob**, přičemž odpovědi byly stručné, ale často vyjadřovaly silné postoje nebo konkrétní návrhy.

Nejčastěji se objevovaly komentáře týkající se **migrace a souvisejícího zhoršení bezpečnostní situace**, konkrétně s odkazem na **ukrajinské uprchlíky**. Tyto odpovědi měly převážně negativní tón a v několika případech byly formulovány velmi vyhraněně. Opakující se byly také požadavky na **zvýšení počtu policistů** nebo na **větší důraz na přítomnost hlídek v ulicích**.

Jedna odpověď hodnotila činnost policie pozitivně, s oceněním její práce a zlepšení v poslední době. Jiný respondent navrhl pořádání **více preventivních akcí**, další upozornil na potřebu řešit konkrétní **problematické lokality**, jako jsou ubytovny.

Z odpovědí lze vyčíst, že ačkoli byl počet komentářů nízký, přesto poskytly cenný vhled do vnímání veřejnosti a ukázaly, že mezi občany panují **určité obavy spojené s migrací, bezpečností na ulicích i komunikací s veřejností**.

5 ANALÝZA ZJIŠTĚNÝCH PROBLÉMŮ A SLABÝCH MÍST PREVENCE KRIMINALITY

Tato kapitola je věnována interpretací výsledků z dotazníkové šetření a následně analýza zjištěných problémů ohledně prevence kriminality, dále identifikace slabých míst v prevenci kriminality na území města Plzeň.

5.1 Interpretace výsledků

Výsledky dotazníkového šetření odhalily několik klíčových oblastí, které občané statutárního města Plzeň vnímají jako problematické z hlediska bezpečnosti. Nejvíce se opakovala negativní hodnocení centra města, především lokality v okolí Americké třídy, vlakového nádraží a CAN, které byly označeny za nejvíce nebezpečné. To poukazuje na dlouhodobý problém se sociálně vyloučenými osobami, výskytem narkomanů, bezdomovců a dealerů drog.

Subjektivní pocit bezpečí je přitom u většiny respondentů v místě bydliště relativně pozitivní, ale výrazně se zhoršuje při pohybu městem v nočních hodinách, kdy až dvě třetiny respondentů uvedly, že se necítí bezpečně. To naznačuje, že subjektivní bezpečí je úzce vázáno na denní dobu a míru přítomnosti veřejnosti a policie.

Z výsledků je rovněž zřejmé, že veřejnost má jen minimální povědomí o konkrétních programech prevence kriminality města – Koncepti prevence kriminality Plzeň 2023–2028 zná pouze zanedbatelné procento dotázaných. Také nízký podíl občanů ochotných se aktivně zapojit do preventivních aktivit (pouze 16 % „ano“) může být důsledkem nedostatečné komunikace města s veřejností nebo nedůvěry ve smysluplnost takových programů.

Za potenciálně slabou stránku lze označit také nízkou viditelnost městské policie – jen 10 % občanů uvedlo, že ji vnímají jako pravidelně přítomnou ve své čtvrti. Významný počet podnětů v otázkách i komentářích se týkal požadavků na vyšší počet policistů, lepší osvětlení a více kamerových systémů, což opět ukazuje na důraz na zajištění fyzického pocitu bezpečí.

Z otevřených komentářů je patrné, že část respondentů spojuje zhoršující se bezpečnostní situaci s migrací, zejména s ukrajinskými uprchlíky. I když tyto postoje

nejdou podloženy objektivními daty, představují důležitý faktor vnímání bezpečnosti obyvatel a mohou zvyšovat napětí ve společnosti.

Celkově lze říci, že plzeňská veřejnost vnímá bezpečnostní situaci jako zhoršující se, přičemž požaduje viditelné změny zejména v oblasti prevence, přítomnosti policie a informovanosti. Tato zjištění mohou sloužit jako důležitý podklad pro návrh konkrétních opatření uvedených v následujících částech práce.

5.2 Identifikace hlavních problémových oblastí

Na základě výsledků dotazníkového šetření a analýzy strategických dokumentů města Plzně, zejména Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023–2028 a Akčních plánů prevence kriminality pro roky 2024 a 2025, lze identifikovat několik klíčových oblastí, které představují slabá místa systému prevence kriminality v Plzni.

Jedním z přetrvávajících problémů města Plzně je nedostatečná informovanost veřejnosti o preventivních aktivitách a možnostech, jak se do nich zapojit, kdy toto vyplývá nejen z Koncepce prevence kriminality, ale i z dotazníkového šetření. I přesto, že statutární město Plzeň realizuje různé programy a kampaně, jako například „Senior akademie“, stále existuje velká část obyvatel, která o těchto aktivitách neví nebo se jich neúčastní. To oslabuje efekt preventivních opatření, protože úspěšnost prevence kriminality je závislá i na aktivním zapojení veřejnosti.⁶⁹

Jednoznačně nejčastěji zmiňovanou lokalitou z pohledu veřejnosti bylo centrum města, konkrétně oblast Americké třídy, hlavního vlakového nádraží a přilehlých částí městského obvodu Plzeň 3. Tato místa jsou dlouhodobě spojována s výskytem osob pod vlivem drog, bezdomovectvím, narušováním veřejného pořádku a celkovým pocitem ohrožení, zejména ve večerních hodinách. Výsledky dotazníkového šetření tak potvrzují závěry obsažené ve strategických dokumentech města, které rovněž označují centrum Plzně za prioritní rizikové území.⁷⁰

⁶⁹ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁷⁰ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

Další slabinou je nízká míra zapojení veřejnosti do komunitní prevence a nedostatečná využití potenciálu místních společenství. Ačkoliv město Plzeň podporuje aktivity neziskových organizací, asistenty prevence kriminality a působení terénních pracovníků v ohrožených lokalitách (například prostřednictvím programů jako „Sociálně aktivizační služby“ či „Asistent prevence kriminality“), chybí zde jednotná a systematická koordinace těchto aktivit s větším důrazem na komunitní prvky a spolupráci mezi aktéry.⁷¹

Opakovaně se v Konceptci a Akčních plánech objevuje i problém nedostatečné spolupráce mezi subjekty zapojenými do prevence kriminality, jako jsou například orgány veřejné správy, městská a státní policie, školy, neziskové organizace a další aktéři. V některých případech dochází k duplicitám nebo naopak k opomenutí konkrétních aktivit.⁷²

Významnou roli ve vnímání bezpečnosti hrají také negativní postoje části veřejnosti vůči migrantům, zejména ukrajinským uprchlíkům. Ačkoli tyto postoje nejsou podloženy konkrétními statistikami kriminality, a v dotazníkovém šetření se to více než jednou objevilo, zcela jistě ovlivňují subjektivní pocit bezpečí a mohou přispívat k celospolečenskému napětí.

V neposlední řadě se jako přetrvávající problém ukazuje vysoký výskyt majetkové trestné činnosti, který město dlouhodobě eviduje, a který vyžaduje cílená opatření jak represivního, tak preventivního charakteru⁷³

⁷¹ PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁷² PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

⁷³ PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

6 NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ PREVENCE KRIMINALITY V PLZNI

Tato poslední kapitola se věnuje opatřením vyplývajícím z výsledků výzkumu tedy z dotazníkového šetření a Koncepce prevence kriminality 2023–2028 a akčních plánů pro roky 2024 a 2025, dále jsou zde návrhy a doporučení ke zlepšení prevence kriminality v Plzni.

6.1 Opatření vyplývající z výsledků výzkumu

Navrhovaná opatření vycházejí z výsledků dotazníkového šetření provedeného mezi obyvateli statutárního města Plzně a současně z analýzy Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023–2028 a navazujících akčních plánů. Směřují ke zlepšení v oblastech, které byly identifikovány jako problematické, a reagují na konkrétní slabá místa současného systému prevence kriminality.

Jedním z nejčastěji zmiňovaných problémů bylo vnímání centra města jako nebezpečné lokality, zejména v okolí Americké třídy, hlavního vlakového nádraží a CAN. Zde by bylo vhodné posílit fyzickou přítomnost městské a státní policie prostřednictvím pravidelných pěších hlídek, a to zejména ve večerních a nočních hodinách. Zvýšená viditelnost hlídek by mohla přispět nejen ke snížení kriminality, ale především ke zlepšení subjektivního pocitu bezpečí obyvatel.

Současně se jako důležitý krok jeví rozšíření kamerového systému právě v těchto problematických lokalitách. Kamery by měly být strategicky umístěny zejména v místech s výskytem drogové scény, vandalismu nebo v lokaci opakovaných přestupků. Doplněním těchto opatření by mělo být rovněž zajištění kvalitního veřejného osvětlení v parcích, u zastávek MHD a v méně frekventovaných částech centra.

Další navržené opatření reaguje na nízkou míru informovanosti veřejnosti o existenci a fungování preventivních programů města. Výsledky dotazníku ukázaly, že většina respondentů nezná ani základní strategický dokument, jakým je Koncepce prevence kriminality. V tomto směru je třeba výrazně zlepšit komunikaci směrem k veřejnosti, a to například prostřednictvím sociálních sítí, letáků na veřejných místech, informačních kampaní v MHD nebo prostřednictvím městského webu a škol.

Opatření by měla cílit také na práci s ohroženými skupinami. Například v oblasti bezdomovectví a drogové závislosti je možné spolupracovat s neziskovými organizacemi, které působí v terénu, a podpořit nízkoprahové služby a kontaktní centra v blízkosti rizikových lokalit. Prevence kriminality by neměla být zaměřena pouze na represí, ale i na sociální práci a podporu začleňování.

Z dat také vyplývá, že občané vnímají bezpečnostní situaci jako zhoršující se, což je dalším signálem pro město, že je potřeba posílit důvěru obyvatel ve funkčnost systému bezpečnosti a prevence. K tomu mohou přispět právě viditelná opatření, ale i otevřená komunikace s veřejností a zapojování obyvatel do tvorby bezpečnostních strategií.

Navržená opatření by měla být realizována v úzké spolupráci mezi městem, městskou policií, státní policií, neziskovým sektorem a místními komunitami. Jen komplexní a dlouhodobý přístup může přinést udržitelný výsledek v oblasti zvyšování bezpečnosti a prevence kriminality.

6.2 Možnosti zlepšení spolupráce a informovanosti

V současnosti již statutární město Plzeň realizuje některé preventivní kampaně a programy zaměřené na specifické cílové skupiny, například seniory nebo školní mládež. Na základě výsledků dotazníkového šetření a konceptů města Plzeň však vyplynulo, že povědomí veřejnosti o těchto aktivitách je velmi nízké. Proto není nutné navyšovat počet kampaní jako takových, ale spíše zajistit jejich lepší propagaci a dostupnost informací. Město by mělo zintenzivnit komunikaci prostřednictvím dostupných kanálů, jako jsou sociální sítě, městský web, letáky v MHD nebo školní a komunitní prostory, aby se o existujících aktivitách dozvěděla širší veřejnost.

Zásadní roli může hrát i spolupráce veřejnosti na tvorbě a hodnocení preventivních opatření. Město by mělo umožnit občanům zapojit se do rozhodování například formou veřejných setkání, online dotazníků či participativních projektů zaměřených na zlepšení bezpečnosti ve veřejném prostoru. Zvýšení otevřenosti a transparentnosti ze strany veřejné správy může přispět k posílení důvěry obyvatel v instituce a motivovat je k větší spoluúčasti na preventivních aktivitách.

Celkově lze konstatovat, že zlepšení informovanosti a posílení zapojení veřejnosti by mohlo významně přispět k vyšší efektivitě preventivních opatření. Zároveň by vedlo

ke zvýšení zájmu obyvatel o problematiku bezpečnosti a k větší ochotě aktivně se podílet na vytváření bezpečného prostředí v Plzni.

ZÁVĚR

Téma prevence kriminality je ve veřejné správě stále aktuálnější a zároveň rozsáhlým tématem. Bakalářské práce si kladla za cíl zhodnotit současný stav prevence kriminality ve statutárním městě Plzeň, identifikovat klíčové problémy a slabá místa v systému preventivních opatření a na základě získaných poznatků navrhnout konkrétní doporučení pro zvýšení efektivity prevence kriminality. Tento cíl se podařilo naplnit prostřednictvím propojení teoretických poznatků, analýzy strategických dokumentů města, konkrétně Koncepce prevence kriminality 2023–2028 a akčních plánů pro roky 2024 a 2025, a praktické části skrze dotazníkového šetření mezi obyvateli Plzně, aby vznikl celistvý obraz nejen o reálném nastavení systému, ale i o jeho vnímané činnosti.

V teoretické části práce byla nejprve vymezena základní východiska prevence kriminality, a to jak z hlediska vývoje v České republice, tak i z hlediska základních přístupů a typologie preventivních opatření. Zvláštní pozornost byla věnována legislativnímu rámci, zejména zákonu o Policii ČR, zákonu o obecní policii a zákonu o obcích, které upravují působnost jednotlivých subjektů v rámci prevence kriminality. Dále byly popsány formy spolupráce mezi obcí a obecní policií a dále i státní policií. Dále práce též poukázala na jednotlivé druhy prevence, jako je primární, sekundární, terciární, sociální situační a viktimologická prevence.

V druhé části práce byla pozornost věnována na statutární město Plzeň, a to na současná preventivní opatření a vývoj vybraných druhů kriminality. Vývoj vybraných druhů se práce zaměřila především na mravnostní, násilnou a majetkovou, neboť právě těmito oblastem věnuje statutární město Plzeň zvláštní pozornost ve svých strategických dokumentech. Byly zde představeny konkrétní statistické údaje z let 2021 až 2024 a vizualizovány pomocí grafů.

V praktické části byl představen vlastní výzkum uskutečněný pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli statutárního města Plzně. Cílem bylo zjistit, jaké mají obyvatelé povědomé o preventivních aktivitách, jak vnímají bezpečnost ve svém okolí a jak hodnotí činnosti jednotlivých subjektů podílejících se na prevenci kriminality. Na základě výsledků výzkumu byla provedena analýza zjištěných problémů a slabých míst. Ty byly dále doplněny o poznatky vycházejících ze strategických dokumentů města.

Závěrečná kapitola nabídla konkrétní doporučení pro zefektivnění prevence kriminality v Plzni. Navržená opatření se zaměřila zejména na zlepšení informovanosti veřejnosti a posílení spolupráce mezi subjekty zapojenými do prevence.

Výsledky dotazníkového šetření ukázaly, že obyvatelé Plzně mají obecně nízké vědomosti o existujících preventivních opatřeních. Nejrizikověji byla vnímána oblast centra města, zejména okolí vlakového a autobusového nádraží. Mezi hlavní podněty ze strany veřejnosti patřil požadavek na častější přítomnost hlídek městské policie, zlepšení veřejného osvětlení a větší důraz na informování obyvatel. Na základě těchto zjištění byla v závěru práce navržena řada opatření, která by mohla přispět ke zvýšení efektivity prevence kriminality v Plzni, a to jak v oblasti technických a personálních opatření, tak i v oblasti komunikace, spolupráce a komunitního zapojení.

K uzavření této práce lze říct, že ačkoliv město Plzeň v oblasti prevence kriminality podniká konkrétní kroky a má definovanou strategii, stále existuje prostor pro zlepšení. Především je třeba lépe propojovat preventivní aktivity s potřebami obyvatel a zajistit, aby se o realizovaných opatřeních veřejnost skutečně dozvěděla a měla možnost se na nich aktivně podílet. Dále je potřeba zintenzivnění podpory proti majetkového trestné činnosti, lepší sdílení informací mezi zapojenými institucemi a posílení městské policie.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. FIRSTOVÁ, J., ZÁMEK, D. *Prevence kriminality – nedílnou součástí systému vnitřní bezpečnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 189 s. ISBN 978-80-7676-057-8.
2. GRIVNA, T., SCHEINOST, M., ZOUBKOVÁ, I. a kol. *Kriminologie*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 588 s. ISBN 978-80-7598-554-5.
3. HOLCR, K., POLÁK, P., TITLOVÁ, M. *Vývoj a účinnost kriminality v Slovenskej republike*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. 192 s. ISBN 978-80-7676-434-7.
4. JELÍNEK, J a kolektiv: *Kriminologie*. Praha: Leges, 2021, 631 s. ISBN 978-80-7502-499-2.
5. KOPECKÝ, M., PRŮCHA P., HAVLAN, P., JANEČEK, J., BALOUNOVÁ, J. *Zákon o obcích. Komentář. 4. vydání. Zákon o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, 368 s. ISBN 978-80-7676-302-9.
6. KRÍHA, J., FELCAN, M., METEŇKO, J. et al. *Interdisciplinární reflexe odhalování, dokumentování, dokazování a prevence kriminality či jiné protispoločenské činnosti – recentní problémový diskurs právních a bezpečnostních věd III*, 1. vyd. České Budějovice. Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023, 138 s. ISBN 978-80-7556-131-2.
7. MATES, P., SLABÝ, A., ŠKODA, J., ŠMERDA, R., VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023, 458 s. ISBN 978-80-7380-917-1.
8. PEČINKA, H. *Veřejnoprávní smlouvy v působnosti obcí*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, 164 s. ISBN 978-80-7676-720-1.
9. SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ O., MADLEŇÁKOVÁ, L. a kolektiv: *Správní právo – zvláštní část (vybrané kapitoly)*. 4. vydání. Praha: Leges, 2025, 592 s. ISBN 978-80-7502-792-4.

10. SVATOŠ, Roman. *Prevence kriminality. Druhé aktualizované vydání*. Studia. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2016, 132 s. ISBN 978-80-7556-009-4.
11. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023, 4933 s. ISBN 978-80-7400-893-1.
12. ŠEBESTA, P. *Zákon o obecní policii. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 296 s. ISBN 978-80-7552-455-3.
13. ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6.
14. TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 215 s. ISBN 978-80-7380-746-7.
15. VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o obecní policii: komentář*. 2. vydání. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-729-3.

Elektronické zdroje

1. PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2024* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>
2. PLZEŇ. *Akční plán prevence kriminality města Plzně na rok 2025* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2024 [cit. 2025-01-06]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>
3. PLZEŇ. *Koncepce prevence kriminality města Plzně 2023-2028* [online]. Plzeň: Odbor bezpečnosti a prevence kriminality Magistrátu města Plzně, 2023 [cit. 2025-01-09]. Dostupné z: <https://bezpecnaplzen.eu/bezpecna-plzen-1/strategie-dokumenty/>

Legislativní dokumenty

1. Trestní zákoník – zákona č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon o obcích (obecní řízení) – zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon o obecní policii – zákon č. 553/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon o Policii České republiky – zákon č. 273/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 1: Ve které městské části Plzni bydlíte?	37
Tabulka 2: Které městské části Plzně považujete za nejvíce nebezpečné	38
Tabulka 3: Máte nějaké další připomínky nebo náměty k tématu bezpečnosti ve městě?.....	49
Graf 1: Vývoj majetkové trestné činnosti v letech 2021-2024	29
Graf 2: Vývoj násilné trestné činnosti v letech 2021-2024	31
Graf 3: Vývoj majetkové trestné činnosti v letech 2021-2024	33
Graf 4: Vaše pohlaví.....	35
Graf 5: Váš věk	36
Graf 6: Cítíte se ve Vašem bydlišti bezpečně?	39
Graf 7: Které z následujících typů kriminality vnímáte ve Vašem okolí jako nejzávažnější?	40
Graf 8: Cítíte se bezpečně při pohybu městem večer nebo v noci?	41
Graf 9: Znáte některé programy města Plzně na prevenci kriminality?	42
Graf 10: Pokud, ano kde jste se o těchto programech dozvěděl/a?.....	43
Graf 11: Všiml/a jste si přítomnosti hlídek městské policie ve Vaší čtvrti během posledního měsíce?.....	44
Graf 12: Která opatření by podle Vás nejvíce zvýšila bezpečnost?	45
Graf 13: Setkal/a jste se osobně s nějakou formou kriminality za poslední rok?... 	46
Graf 14: Změnil se podle Vás v posledních 5 letech pocit bezpečí v Plzni	47

Graf 15: Znáte koncepci prevence kriminality města Plzně 2023-2028? 48

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1	64
-----------------	----

PŘÍLOHY

Příloha 1

1. Vaše pohlaví:*

- Muž
- Žena

2. Váš věk:*

- do 17 let
- 18-29 let
- 30-44 let
- 45-59 let
- 60 let a více

3. Ve které městské části Plzně bydlíte? (např. Centrum, Slovany, Lochotín, Doubravka, Bory...)

4. Které městské části Plzně považujete za nejvíce nebezpečné?

5. Cítíte se ve Vašem bydlišti bezpečně?

- Ano, vždy
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne, vůbec

6. Které z následujících typů kriminality vnímáte ve Vašem okolí jako nejzávažnější? (zaškrtněte všechny, které považujete za problém)

- Násilná trestná činnost (např. napadení, rvačky, loupeže)
- Majetková trestná činnost (např. krádeže, vloupání, poškození věci)
- Mravnostní trestná činnost (např. obtěžování, sexuálně motivované jednání)
- Drogová kriminalita
- Jiné:

7. Cítíte se bezpečně při pohybu městem večer nebo v noci?*

- Ano, vždy
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne, vůbec

8. Znáte některé programy města Plzně na prevenci kriminality?*

- Ano (uved'te, které):
- Ne

9. Pokud ano, kde jste se o těchto programech dozvěděl/a?

Na tuto otázku odpovídejte pouze v případě, že jste v předchozí otázce uvedl/a „Ano“.

- Web města Plzně
- Sociální síť
- Letáky/plakáty
- Osobní kontakt (např. škola, komunitní akce)
- Jiné:

10. Všiml/a jste si přítomnosti hlídek městské (obecní) policie ve Vaší čtvrti během posledního měsíce?*

- Ano, pravidelně
- Ano, občas
- Vůbec
- Nevím

11. Která opatření by podle Vás nejvíce zvýšila bezpečnost? (můžete vybrat více možností)

- Více kamerových systémů
- Posílení městské policie
- Lepší osvětlení ulic a parků
- Aktivita pro mládež
- Informování občanů o prevenci
- Jiné:

12. Setkal/a jste se osobně s nějakou formou kriminality za poslední rok?*

- Ano, jako oběť
- Ano, jako svědek
- Ne
- Nechci odpovídat

13. Změnil se podle Vás v posledních 5 letech pocit bezpečí v Plzni?

- Zlepšil se
- Zůstal stejný
- Zhoršil se
- Nedokážu posoudit

14. Znáte Koncepti prevence kriminality města Plzně 2023-2028?

- Ano
- Ne

15. Máte nějaké další připomínky nebo náměty k tématu bezpečnosti ve městě?

Tato otázka není povinná